

第二章 成語的意義及其使用範圍

Dì èr zhāng Chéng yǔ de yì yì jí shǐ yòng fàn wéi

ตอนที่สอง ความหมายของสุภาษณ์และการนำไปใช้

เค้าโครงเรื่อง

1. ความหมายของสุภาษณ์
2. ขอบเขตในการใช้คำสุภาษณ์
3. คุณค่าของสุภาษณ์
4. ประโยชน์และการนำไปใช้ของสุภาษณ์
 - 4.1. คำสุภาษณ์ที่ใช้ในการชี้เชย
 - 4.2. คำสุภาษณ์ที่ใช้ในการให้กำลังใจ
 - 4.3. คำสุภาษณ์ที่ใช้ในการส่งสอน
 - 4.4. คำสุภาษณ์ที่ใช้ในการแก้ตัว
 - 4.5. คำสุภาษณ์ที่ใช้ในการเข้าเยี่ยม
 - 4.6. คำสุภาษณ์ที่ใช้ในการเปรียบเทียบ
 - 4.7. คำสุภาษณ์ที่ใช้ในการพูดเกินความจริง
 - 4.8. คำสุภาษณ์ที่มีความหมายตรงกันข้าม

สาระสำคัญ

1. ความหมายของสุภาษณ์
2. ขอบเขตของการใช้คำสุภาษณ์
3. คุณค่าของสุภาษณ์
4. ประโยชน์และการนำไปใช้

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

เมื่อผ่านการศึกษาบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนควรมีความรู้ดังนี้

1. บอกความหมายของคำว่า “สุกायิด” ได้
2. อธิบายบทบาทในการใช้คำสุกायิดแต่ละบทที่ได้ศึกษาไว้แล้ว
3. อธิบายคุณค่าของสุกायิดแต่ละสารaten นำไปใช้อย่างถูกต้อง
4. บอกประโยชน์ของคำสุกायิด

ความนำ

การรู้ความหมายของสุกायิดที่ถูกต้องจะสามารถทำให้เราใช้คำสุกायิดตรงตามความหมายที่เราประสงค์

ส่วนที่ 1 คำอ่านภาษาจีน

一. 成語的意義

Chéng yǔ de yì yì

成語是經過長時間的淘選和凝聚而成的精煉、簡潔、含義深刻的詞組或短句。

Chéng yǔ shì jīng guò cháng shí jiān de táo xuǎn hé níng jù ér chéng de jīng liàn, jiǎn jié, hán yì shēn kè de cí zǔ huò duǎn jù.

思考題

Sī kǎo tí

試述成語的意義。

Shì shù chéng yǔ de yì yì.

二. 成語的使用範圍

Chéng yǔ de shǐ yòng fàn wéi

我們常用成語來說明某件事。如：稱讚、鼓勵、教訓、說明、諷刺和譏笑等等。我們學習成語，應該了解成語的基本意義、以及每個成語的使用範圍，也即是說什麼成語出現在什麼情況下，起什麼作用。下面簡要舉例說明：

Wǒ men cháng yòng chéng yǔ lái shuō míng mǒu jiàn shì. Rú : Chēng zàn. gǔ li. jiào xùn. shuō míng.
fēng cí hé jī xiào dèng dèng. Wǒ men xué xí chéng yǔ, yīng gāi liǎo jiě chéng yǔ de jī běn yì yì, yǐ jí mǎi
gè chéng yǔ de shǐ yòng fàn wéi, yě jí shì shuō shén me chéng yǔ chū xià zài shén me qíng kuǎng xià,
qí shén me zuò yòng. Xià miàn jiǎn yào jǔ lì shuō míng :

(一). 白費氣力

bái fèi qì lì

白費氣力的意思是指無報酬的勞動。如：有人幫助別人修建一間房屋，當工作完成了，切卻沒有得到分文的報酬，真是白費氣力。

Bái fèi qì lì de yì si shì zhǐ wú bào chóu de láo dòng. Rú: yǒu rén bāng zhù bié rén xiū jiàn yì jiān fáng wū ,dāng gōng zuò wán chéng le, què méi yǒu dé dào fēn wén de bào chóu ,zhēn shì bái fèi qì lì .

(二). 班門弄斧

bān mén nòng fù

班：魯班，是古代有名的木匠。斧：木匠用的斧刀。班門弄斧是指在最好的木匠面前來顯示自己做木活的才能。這裏是比喻在內行家面前擺弄自己的小技，不自量力。如：有的人自以為了不起，隨便在能者前面擺弄自己的本事，表現得很不謙虛，人們批評他是班門弄斧，不自量。

Bān:Lǔ bān, shì gǔ dài yǒu míng de mù jiàng .Fù: mù jiàng yòng de fǔ dāo .Bān mén nòng fù shì zhǐ zài zuì hǎo de mù jiàng miàn qián lái xiǎn shì zì jǐ zuò mù huó de cái néng,zhè lǐ bǐ yù zài nèi háng jiā miàn qián bǎi nòng zì jǐ de xiǎo jì , bù zì liàng lì .Rú: yǒu de rén zì yǐ wèi liǎo bù qǐ, suí biàn zài néng zhě qián miàn bǎi nòng zì jǐ de běn shì, biǎo xiàn dé hěn bù qiān xū, rén mén pī píng tā shì bān mén nòng fù, bù zì liàng.

(三). 半斤八兩

bàn jīn bā liǎng

一斤是十六兩，半斤就是八兩。半斤八兩是指兩個人或兩方的實力相當，不相上下。半斤八兩常用來指兩個不太好的人。如：有倆個富翁，一個狡猾；一個兇惡，喜歡欺壓人，他倆真是半斤八兩，彼此一樣。

Yì jīn shì shí liù liǎng, bàn jīn jiù shì bā liǎng. Bàn jīn bā liǎng shì zhǐ liǎng gè rén huò liǎng fāng de shí liāng dàng, bù xiāng shàng xià. Bàn jīn bā liǎng cháng yòng lái zhǐ liǎng gè bù tài hǎo de rén. Rú: Yǒu liǎng gè fù wōng, yí gè jiǎo huá; yí gè xiōng è, xǐ huān qī yā rén, tā men zhēn shì bàn jīn bā liǎng, bì cǐ yí yàng.

(四). 不恥下問

bù chǐ xià wèn

不恥下問是不爲恥 向底下人問事。指不認為向學問比自己少，地位比自己低的人請教是可恥的。形容樂於向任何人學習。如：老師樂於向學生學習，父母樂於向子女學習。這就具備了不恥下問的美德。

Bù chǐ xià wèn shì bù yǐ wéi chǐ, xiàng dǐ xià rén wèn shì. Zhǐ bù rěn wéi xiàng xué wèn bǐ zì jǐ shǎo, dí wèi bǐ zì jǐ dí de rén qǐng jiào shì kě chǐ de. Xíng róng là yú xiàng rén hé rén xué xí. Rú: Lǎo shī là yú xiàng xué shēng xué xí, fù mǔ là yú xiàng zǐ nǚ xué xí. Zhè jiù jù bù bì le bù chǐ xià wèn de méi dé.

(五). 初出茅廬

chū chū máo lú

茅廬：草房。初出茅廬本指諸葛亮從隱居的茅廬（隆中）出來做官。後比喻年輕人剛參加工作，缺少實際經驗。如：學生剛走上工作崗位，對老師或長輩說：我初出茅廬，處處不懂，請您多加指教。

Máo lú : Cǎo fáng. Chū chū máo lú běn zhǐ Zhū gé liàng cóng yīn jū de máo lú (Lóng zhōng) chū lái zuò guān. Hòu bì yù mián qīng rén gāng cān jiā gōng zuò, quē shǎo shí jī jīng yàn. Rú : Xué shēng gāng zǒu shàng gōng zuò gāng wèi, duì lǎo shī huò zhǎng bèi shuō : "Wǒ chū chū máo lú, chù chù bù dǒng, qǐng nín duō jiā zhǐ jiào.

(六). 出爾反爾

chū ěr fǎn ěr

出爾反爾是指說話或做事反覆無常，言而無信。如：有一個人說了要做某事，過了不久，他又說不做了，使人捉摸不定，便批評這個人說話出爾反爾，沒有一定。

chū ěr fǎn ěr shì zhǐ shuō huà huò zuò shì fǎn fù wú cháng, yán ér wú xìn. Rú : Yǒu yí gè rén shuō lè yào zuò mǒu shì, guò lě bù jiǔ, tā yòu shuō bù zuò le, shǐ rén zhuō mō bù dìng, biàn pī píng zhè gè rén shuō huà chū ěr fǎn ěr, méi yǒu yí dìng .

(七). 唇齒相依

chún chǐ xiāng yī

唇齒相依是比喻國家或人群之間彼此利害關係極為密切，相互依存。如：有兩個地域相毗連的鄰國，關係十分友好，像嘴唇和牙齒一樣的密切關係，無論哪個國家去侵犯，這兩個國家都互相幫助，同生死、共患難。與此相近似的有“唇亡齒寒”。

chún chǐ xiāng yī shì bǐ yù guó jiā huò rén qún zhī jiān bǐ cǐ lì tài guān xì jí wéi mì qiè, xiāng hú yī cún. Rú : Yǒu liǎng gè dì yù xiāng pí lián de lín guó, guān xì shí fēn yǒu hǎo, xiàng zui chún hé yá chǐ yí yàng de mì qiè guān xì, wú lùn nǎi gè guó jiā qù qín fàn, zhè liǎng gé guó jiā duō hù xiāng bāng zhù, tóng shēng sǐ, gòng huàn nàn. Yǔ cǐ xiāng jìn sì de yǒu "chún wáng chǐ hán".

(八). 大驚小怪

dà jīng xiǎo guài

大驚小怪的意思是指過於害怕。如：有的人看到從未見過的新奇事物，便嚇得大喊大叫起來，於是有人說：別這樣大驚小怪，多看幾次就習慣了。

Dà jīng xiǎo guài de yì si shǐ zhǐ guò yú hài pà. Rú : Yǒu de rén kàn dào cóng wèi jiàn guò de xīn qí shì wù, biàn xià dé dà hǎn dà jiào qǐ lái, yú shì yǒu rén shuō : Bié zhè yàng dà jīng xiǎo guài, duō kàn jǐ cì jiù xí guàn le.

(九). 當一日和尚撞一日鐘

dāng yí rì hé shàng zhuàng yí rì zhōng

當一日和尚撞一日鐘是用來譏諷得過且過，做事不認真的人。如：有些人做事沒有幹勁，沒有長遠計劃，過一天算一天，辦事不負責任，不圖長進，今天不考慮明天的事。人們批評這些人的工作態度是當一日和尚撞一日鐘，沒有主人翁思想。

Dāng yí rì hé shàng zhuàng yí rì zhōng shì yòng lái jī fēng dé guò qiè guò, zuò shì bù rèn zhēn de rén. Rú : Yǒu xiā rén zuò shì méi yǒu gàn jìn, méi yǒu cháng yuǎn jí huà, guò yì tiān suàn yì tiān, bàn shì bù fù zé rén, bù tú zhǎng jìn, jīn tiān bù kǎo lù míng tiān de shì. Rén mén pī píng zhè xiē rén de gōng zuò tài dù shì dāng yí rì hé shàng zhuàng yí rì zhōng, méi yǒu zhǔ rén wōng sī xiǎng.

(十). 放虎歸山

fàng hǔ guī shān

放虎歸山是比喻讓敵人或壞人出來為非作歹。如：警察抓到了壞人，關管不嚴或放縱不管，讓他們出來重新為害人民，人們便指責警察放虎歸山，嚴重失職。

Fàng hǔ guī shān shì bǐ yù ràng dí rén huò huài rén chū lái wéi fēi zuò dài. Rú : Jǐng chá zhuā dào le huài rén, guān guǎn bù yán huò fàng còng bù guǎn, ràng tā mén chū lái chóng xīn wéi hài rén mǐn, rén mén biàn zhǐ zé jǐng chá fàng hǔ guī shān, yán zhòng shī zhī.

(十一). 廢寢忘食

fèi qǐn wàng shí

寢:睡覺。食:吃飯。廢寢忘食是指放棄睡覺,忘了吃飯。形容工作、學習專心,廢睡覺、吃飯都忘記了。如:
凡是有學問的人都是專心致志,常常費寢忘食,夜以繼日地學習的。

Qǐn:Shuì jiào. Shí:Chī fàn. Fèi qǐn wàng shí shì zhī fàng qì shuì jiào, wàng le chī fàn. Xíng róng gōng zuò xué xí zhuān xīn , lián shuì jiào chī fàn dōu wàng le.Rú:fán shì yǒu xué wèn de rén dōu shì zhuān xīn zhì zhì,cháng cháng fèi qǐn wàng shí,yè yǐ jì rì de xué xí de.

(十二). 隔牆有耳

gè qiáng yǒu ēr

隔牆有耳的意思是提示人們說話要小心,尤其是不要說出保密的話語。如:有一個做秘密工作的人,他有時不小心,任意說話,於是有人警告他說:你不要隨便說話呀,小心泄漏秘密給人知道了!與此相近似的有“牆有縫,壁有耳”。

Gè qiáng yǒu ēr de yì sì shì tǐ shì rén mén shuō huò yào xiǎo xīn, yóu qí shì bù yào shuō chū bǎo mì de huà yǔ. Rú : Yǒu yí gè zuò mì mì gōng zuò de rén, tā yǒu shí bù xiǎo xīn, rèn yì shuō huà, yú shì yǒu rén jǐng gào tā shuō : "Nǐ bù yào suí biàn shuō huà ya, xiǎo xīn xiè lòu mì mì gěi rén zhī dào le!". Yǔ cǐ xiāng jìn sì de yǒu "qiáng yǒu fèng, bì yǒu ēr".

(十三). 好逸惡勞

hào yì wù láo

好：喜歡。惡：討厭。好逸惡勞就是喜歡安逸，討厭勞動。如：父母教育子女從小不要貪圖安樂，厭惡勞動，任何人都應該熱愛勞動，自食其力，不要有好逸惡勞的習慣。

Hào : Xǐ huān. Wù : Tǎo yàn. Hào yì wù láo jiù shì xǐ huān ān yì, tǎo yàn láo dòng. Rú : Fù mǔ jiào yù zǐ nǚ cóng xiǎo bù yào tān tú ān lè, yàn wù láo dòng, rèn hé rén dōu yīng gāi rěi láo dòng, zì shí qí li, bù yào yǒu hào yì wù láo de xí guàn.

(十四). 金枝玉葉

jīn zhī yù yè

金枝玉葉的意思是指同樣高貴的一對，一般用來慶賀新婚夫婦。如：有人新婚喜慶時，朋友去祝賀，見到新郎新娘便稱讚他倆是金枝玉葉，天生的一對呀！與此相近似的有“金玉良緣”。

Jīn zhī yù yè de yì sì shì zhì tóng yàng gāo guì de yì duì, yì bān yòng lái qīng hè xīn hūn fū fù. Rú : Yǒu rén xīn hūn xǐ qīng shí, péng yǒu qù zhù hè, jiàn dào xīn láng xīn nián biàn chēng zàn tā liǎng shì jīn zhī yù yè, tiān shēng de yí duì ya! Yǔ cǐ xiāng jǐn sì de yǒu “jīn yù liáng yuán”

(十五). 井底之蛙

jǐng dǐ zhī wā

井底之蛙的意思是比喻見識少的人。如：一個鄉下人第一次到大城市，所見所聞，樣樣不懂，更不熟悉，真像隻井底之蛙。

Jǐng dǐ zhī wā de yì sì shì bǐ yù jiàn shì shǎo de rén. Rú : Yí gè xiān xià rén dì yí cì dào dà chéng shì, suǒ jiàn suǒ wén, yàng yàng bù dǒng, gèng bù shú xī, zhēn xiàng zhī jǐng dǐ zhī wā.

(十六). 口蜜腹劍

kǒu mì fù jiàn

口蜜腹劍是比喻嘴裏說得很好，暗中行兇的狡猾者。如：中國古代歷史上有兩個軍事家，本來是好朋友，後來分別在兩個不同的諸侯國掌管軍事，其中一個害怕另一個會打敗自己的軍隊，於是用好朋友的名義，把另一個請來，並且熱烈歡迎他，但不久暗中把客人下獄，造成終身殘廢。這就是口蜜腹劍的事實。與此相近似的有“口是心非”。

Kǒu mì fù jiàn shì bǐ yù zuǐ lǐ shuō dé hěn hǎo, àn zhōng xíng xiōng de jiǎo huà zhě. Rú : Zhōng guó gǔ dài lì shí shàng yǒu liǎng kè dà jūn shì jiā, běn lái shì hǎo péng yǒu, hòu lái fān bié zài liǎng gè bù tóng de zhū hóu guó zhǎng guǎn jūn shì, qí zhōng yí gè tài pà lìng yí gè huì dǎ bài zì jǐ de jūn duì, yú shì yǐ hǎo péng yǒu de míng yì, bǎ lìng yí gè qǐng lái bìng qiè rě liè huān yīn tā, dàn bù jiù àn zhōng bǎ kè rén xià yù zào chéng zhōng shēn cán fèi. Zhè jiù shì kǒu mì fù jiàn de shí shí. Yǔ cǐ xiāng jìn sì de yǒu “kǒu shì xīn fēi”.

(十七). 老馬識途

lǎo mǎ shí tú

老馬識途是說老馬認識路途。現指有經驗的人熟悉情況，可以為後人引路。如：一個辦事處招請來一批青年職員，這些新職員不知怎樣開展工作，就請有經驗的老職員來帶領大家工作。我們比喻這老職員是“老馬識途”。

Lǎo mǎ shí tú shì shuō lǎo mǎ rèn shì lù tú. Xiān zhǐ yǒu jīng yàn de rén shú xī qíng kuàng, Kě yǐ wèi hòu rén yǐn lù. Rú : Yí gè bàn shù chù zhāo qǐng lái yì pī qīng nián zhí yuán, zhè xiē xīn zhí yuán bù zhī zěn yàng kāi zhǎng gōng zuò, jiù qǐng yǒu jīng yàn de lǎo zhí yuán lái dìǎng dà jiā gōng zuò. Wǒ men bǐ yù zhè lǎo zhí yuán shì “lǎo mǎ shí tú”.

(十八). 力不從心

lì bù cóng xīn

力不從心是指自己的能力做不到內心想做的事。如：有的人年紀老了或身體壞了，心裏想做很多工作或拿很重的東西，但自己精力不夠，不能作了，便說力不從心。與此相近似的有“心有餘而力不足”。

Lì bù cóng xīn shì zhǐ zì jǐ de néng lì zuò bù dào nèi xīn xiǎng zuò de shì. Rú : Yǒu de rén nián jì lǎo le huò shēn tǐ huài le, Xīn lǐ xiǎng zuò hěn duō gōng zuò huò ná hěn zhòng de dōng xī, dàn zì jǐ jīng lì bù gòu, bù néng zuò le, biàn shuō lì bù cóng xīn. Yǔ cǐ xiāng jìn sì de yǒu “xīn yǒu yú ér lì bù zú”.

(十九). 利令智昏

lì lìng zhì hūn

利：利益。智：理智。利令智昏是指為了貪圖利益，使頭腦昏迷，竟作出不合理的事。如：有的人本來不是慣偷，但當他見到別人的錢財，為了謀利，便頭腦迷糊，竟竊取人家的財物，真是利令智昏，使自己身敗名裂。

Lì : Lì yì. Zhì : Lí zhì. Lì lìng zhì hūn shì zhǐ wèi le tān tú lì yì, shǐ tóu nǎo hūn mí, jìng zuò chū bù hé lǐ zhì de shì. Rú : Yǒu de rén běn lái bù shì guàn tōu, dàn dāng tā jiàn dào bié rén de qián cái, wèi le móu lì, biàn tóu nǎo mí hú, jìng qiè qù rén jiā de cái wù, zhēn shì lì lìng zhì hūn, shǐ zì jǐ shēn bài míng liè.

(二十). 名列前茅

míng liè qián máo

前茅：古代行軍用茅草作旗幟，走在隊伍的最前面。現比喻名次排列在前頭。如：班裏的同學中，那些平時學習刻苦用功的同學，他們的考試成績，總是名列前茅。

Qián máo : Gǔ dài xíng jūn yòng móu cǎo zuò qí zhī, zǒu zài duì wǔ de zuì qián miàn. Xiān bǐ yù míng cí pái llè zài qián tóu. Rú : Bān lǚ de tóng xué zhōng, nà xiē píng shí xué xí kè kǔ yòng gōng de tóng xué, tā men de kǎo shì chéng jī, zǒng shì míng liè qián máo.

(二十一). 磨杵成針

mó chǔ chéng zhēn

磨杵成針的意義是指只要有恆心去做，就是鐵杵也可以磨成針。如：學習漢語、寫漢字本來是一件很難的事、但只要有磨杵成針的精神，天天勤學苦練是一定會學習成功的。

Mó chǔ chéng zhēn de yì yì shì zhǐ zhǐ yào yǒu héng xīn qù zuò, jiù shì tiě chǔ yě kě yǐ mó chéng zhēn. Rú : Xué xí Hán yǔ. xiě Hán zì běn lái shì yí jiàn hěn nán de shì, dàn zhǐ yào yǒu mó chǔ chéng zhēn de jīng shén, tiān tiān qín xué kǔ liàn shì yì dìng huì xué xí chéng gōng de.

(二十二). 蘭斷絲連

ǒu duàn sī lián

蘭斷絲連是比喻人的感情割捨不斷。如：有的夫妻本來感情很好，後來由於長輩不喜歡或第三者從中破壞，使一方堅決拋棄另一方，被拋棄的一方，始終蘭斷絲連，割不斷固有的深情而造成念念不忘，長期痛苦。（絲：通假為“思”）

ǒu duàn sī lián shì bǐ yù rén de gǎn qíng gé bú duàn. Rú : You de fū qī běn lái gǎn qíng hěn hào, hòu lái yóu yú zhǎng bài bù xǐ huān huò dì sān zhě cóng zhōng pò huài, shí yì fāng jiān jué pāo qì lìng yì fāng, bì pāo qì de yì fāng, shí zhōng ǒu duàn sī lián, gé bú duàn gù yǒu de shēn qíng ér zào chéng niàn niàn bù wàng, cháng qí tòng kǔ. (sī : tōng jiā wèi "sī")

(二十三). 拋磚引玉

pāo zhuān yǐn yù

拋磚引玉是指拋磚出去，引玉進來。後來比喻發言，自己說出粗淺的意見，引出別人高明的意見，這是一種自謙之詞。如：會議開始了，大家不發言，我只好拋磚引玉，先說幾句粗淺的話，希望大家發表高見。

Pāo zhuān yǐn yù shì zhǐ pāo zhuān chū qù, yǐn yù jìn lái. Hòu lái bǐ yù fā yán, zì jǐ shuō chū cū qiǎn de yì jiàn, yǐn chū bié rén gāo míng de yì jiàn, zhè shì yì zhǒng zì qiān zhī cí. Rú: Huì yì kāi shǐ le, dà jiā bù fā yán, wǒ zhǐ hǎo pāo zhuān yǐn yù, xiān shuō jǐ jù cū qiǎn de huà, xī wàng dà jiā fā biǎo gāo jiàn.

(二十四). 杞人憂天

qǐ rén yōu tiān

杞人憂天是古代有個杞國人，過分擔心天會塌下來，憂慮得吃飯、睡覺都很不安，後來用杞人憂天比喻沒有根據的過分擔憂。如：有人非常擔心地震，憂慮得天天不能睡覺。人們就譏笑他是沒有根據的杞人憂天，自找煩惱。

Qǐ rén yōu tiān shì gǔ dài yǒu gè qǐ guó rén, guò fèn dān xīn tiān huì tà xià lái, yōu lù dé chī fàn, shuì jiào dōu hěn bù ān. Hòu lái yòng qǐ rén yōu tiān lái bǐ yù méi yǒu gēn jù de guò fèn de dān yōu. Rú: Yǒu rén fēi cháng dān xīn dì zhèn, yōu lù de tiān tiān bù néng shuì jiào. Rén men jiù jī xiào tā shì méi yǒu gēn jù de qǐ rén yōu tiān, zì zhǎo fán nǎo.

(二十五). 入鄉隨俗

rù xiāng suí sú

入鄉隨俗是指出門進入到了異國他鄉，就要適應並尊照當地的風俗習慣。如：中國人見面點頭示意表示尊

敬，而泰國人見面合掌齊胸或齊頭表示敬意。中國人到了泰國就要學會和當地人一樣，用合掌來表示見面的敬意。

Rù xiāng suí sú shì zhǐ chū mén jìn rù dào le yì guó tā xiāng, jiù yào shì yǐng píng zūn zhào dāng dì de fēng sú xí guàn. Rú : Zhōng guó rén jiàn miàn diǎn tóu shì yǐ biǎo shì zūn jīng, ér Tàï guó rén jiàn miàn hé zhǎng qí xiōng huò qí tóu biǎo shì jīng yǐ. Zhōng guó rén dào le Tàï guó jiù yào xué huì hé dāng dì rén yí yàng, yòng hé zhǎng lái biǎo shì jiàn miàn de jīng yǐ.

(二十六). 三思而行

sān sī ér xíng

三：再三。行：做。三思而行是指作事要經過多次考慮，然後才去做。表示做事非常謹慎。如：做一件不太有把握的事，老師或家長不放心，便再三叮囑說：你要三思而行，不可輕舉妄動。

Sān : Zài sān. Xíng : Zuò. Sān sī ér xíng shì zhǐ zuò shì yào jīng guò duō cí kǎo lù, rán hòu cái qù zuò. Biǎo shì zuò shì fēi cháng jǐn shèn. Rú : Zuò yí jiàn bù tài yǒu bǎ wò de shì, lǎo shī huò jiā zhǎng bù fàng xīn, biàn zài sān dǐng zhǔ shuō : "Nǐ yào sān sī ér xíng, bù kě qīng jǔ wàng dòng".

(二十七). 同舟共濟

tóng zhōu gòng jì

濟：渡河。同舟共濟原指春秋時吳越兩國人，經常打仗。後來兩國人共渡一隻船，互相救助，安全過河。現比喻同心協力，共渡難關。如：遭水災時，大家不分彼此，互助友愛，共同克服困難。

Jì : Dù hé. Tóng zhōu gòng jì yuán zhǐ Chūn qiū shí Wú yuè liǎng guó rén, jīng cháng dǎ zhàng. Hòu lái liǎng guó rén gòng dù yì zhī chuán, hù xiāng jiù zhù, ēn quán guò hé. Xiān bǐ yù tóng xīn xié lì, gòng dù nán guān. Rú : Zāo shuǐ zāi shí, dà jiā bù fēn bǐ cǐ, hū zhù yǒu ài, gòng tóng kè fú kùn nán.

(二十八). 亡羊補牢

wáng yáng bǔ láo

亡:丢失。牢:用來關牲口的圈棚。亡羊補牢是說丟失了羊，趕快把羊棚修補好，還能避免以後的損失。這裏是比喻事情出了漏洞還能設法補救。

Wáng : Diū shī. Láo : Yòng lái guān shēng kǒu de quān péng. Wáng yáng bǔ láo shì shuō diū shī le yáng, gǎn kuài bǎ yáng péng xiū bǔ hǎo, hái néng bì miǎn yǐ hòu de sǔn shī. Zhè lǐ shì bǐ yù shì qíng chū le lòu dòng hái néng shé fǎ bǔ jiù.

(二十九). 未雨綢繆

wèi yǔ chóu móu

綢繆:纏縛、纏繞。未雨綢繆的原意是在還沒有下雨之前，母鳥用桑根皮把鳥巢纏緊，以免被風雨吹掉。這裏是指在做事之前，先做好準備。如：某某學生很用功，在還沒有考試的時候，他事先就做好了準備，所以考試的成績很好，人們稱讚他未雨綢繆，效果很好。與此相近似的有“智者防患於未然”。

Chóu móu : Chán fù, chán rào. Wèi yǔ chóu móu de yuán yì shì zài hái méi yǒu yǔ zhī qián, mǔ niǎo yòng sāng gēn pí bǎ niǎo cáo cán jìn, yǐ miǎn bài fēng chuī diào. Zhè lǐ shì zhǐ zài zuò shì zhī qián, xiān zuò hǎo zǔ bài. Rú : Mǒu mǒu xué shēng hěn yòng gōng, zài hái méi yǒu kǎo shì de shí hou, tā shì xiān jiù zuò hǎo le zhǔn bèi, suǒ yǐ kǎo shì de chéng jī hěn hǎo, rén men chēng zàn tā wèi yǔ chóu móu, xiào guǒ hěn hǎo. Yǔ cǐ xiāng jìn sì de yǒu “zhì zhě fáng huàn yú wèi rán”.

(三十). 虛有其表

xū yǒu qí biǎo

虛有其表是指表面好看，而內在不良的人或物。如：有的人外表打扮得很漂亮，或者說得很好聽，但實際居心不良，暗中做壞事，或表面裝得像個有學問的正人君子，但實際不識經文，一竅不通。人們常譏諷這種人虛有其表，沒有真才實學。與此相近似的有“徒負盛名”和“金玉其外敗絮其中”。

Xū yǒu qí biǎo shì zhǐ biǎo miàn hǎo kàn, ér nèi zài bù lián de rén huò wù. Rú : yǒu de rén wài biǎo dǎ bàn dé hěn piào liàng, huò zhě shuō dé hěn hǎo tīng, dàn shí jì jù xīn bù lián, àn zhōng zuò huài shì, huò biǎo miàn zhuāng dé xiàng gè yǒu xué wèn de zhèng rén jūn zǐ, dàn shí jì bù shí jīng wén, yí qiào bù tōng. Rén mēn cháng jī fèng zhè zhǒng rén xū yǒu qí biǎo, méi yǒu zhēn cái shí xué. Yú cǐ xiāng jìn sì de yǒu "Tú fù shèng míng" hé "Jīn yù qí wài bài sù qí zhōng".

(三十一). 循規蹈矩

xún guī dǎo jǔ

循：遵守。蹈：實行。規矩：圓規和角尺，是定方圓的工具。循規蹈矩是比喻不違反行為的准則，即一切按規定的制度辦事。如：這家工廠的工作制度是一週工作六天，工人們都工作六天，休息一天。現循規蹈矩也用於形容有些人墨守陳規，過於保守，缺少創新精神。

Xún : Zūn shǒu. Dǎo : Shí xíng. Guī jǔ : Yuán guī hé jiǎo chǐ, shì dìng fāng yuán de gōng jù. Xún guī dǎo jǔ shì bǐ yù bù wéi fǎn xíng wéi de zhǔn zé, jí yí qí èr guī dìng de zhì dù bàn shì. Rú : Zhè jiā gōng chǎng de gōng zuò zhì dù shì yì zhōu gōng zuò liù tiān, gōng rén men dōu gōng zuò liù tiān, xiū xí yì tiān. Xiànxún guī dǎo jǔ yě yòng yú xíng róng yǒu xiān rén mò shǒu chén guī, guò yú bǎo shǒu, quē shǎo chuàng xīn jīn shén.

(三十二). 陽奉陰違

yáng fèng yīn wéi

陽奉陰違的意思是表面奉承，內心並不同意做。如：有的下屬害怕上司，當面答應上司去作某事，但實際並不去做，採取陽奉陰違的欺騙態度。

Yáng fèng yīn wéi de yì sī shì biǎo miàn fèng chéng, nèi xīn bìng bù tóng yì zuò. Rú : Yǒu de xià shù
hài pà shàng sī, dāng miān dá yǐng shàng sī qù zuò mǒu shì, dàn shí jǐ bìng bù qù zuò, cǎi qǔ yáng
fèng yīn wéi de qī piàn tài dù.

(三十三). 一暴十寒

yí pù shí hán

暴：同“曝”。一暴十寒原指一天熱十天冷。現比喻學生學習，一天用功十天玩，永遠學習不好。如：老年人教訓子女，學習要有恆心，必須天天學，勤學苦練，千萬不能一暴十寒。

Pù : Tóng "bào". Yí pù shí hán yuán zhí yì tiān rè shí tiān lěng. Xiān bǐ yù xué shēng xué xí, yì tiān yòng
gōng shí tiān wán, yǒng yuǎn xué xí bù hǎo. Rú : Lǎo nián rén jiào xùn zǐ nǚ, xué xí yào yǒu héng xīn,
bì xū tiān tiān xué, qín xué kǔ liàn, qīn wàn bù néng yí pù shí hán.

(三十四). 一箭雙鵰

yí jiàn shuāng diāo

鵰：一種兇猛的大鳥。一箭雙鵰是指一箭射中了兩隻大鳥。這裏是比喻技術高超，收穫大。如：有人到外國去經商，他們既賺了錢，又學習了外語。人們稱讚說：真是一箭雙鵰，收穫不小呀！與此相近似的有“一舉兩得”。

Diāo : Yí zhǒng xiōng měng de dà niǎo. Yí jiàn shuāng diāo shì zhǐ yí jiàn shè zhòng le liǎng zhī dà niǎo.
Zhè lǐ shì bǐ yù jì shù gāo chāo, shǒu huò dà. Rú : Yǒu rén dào wài guó qù jīng shāng, tā men jí zhuàn
le qián, yóu xué xí le wài yǔ. Rén men chēng zān shuō : Zhēn shì yí jiàn shuāng diāo, shǒu huò bù xiǎo
yai Yǔ cǐ xiāng jìn sì de yǒu "yì jǔ liǎng dé"

(三十五). 以怨報德

yǐ yuàn bào dé

以怨報德的意思是指負心人忘記了先前的恩德。如：
父母辛苦撫育了兒女，但有的兒女長大了卻不孝
敬父母，甚至辱罵父母，人們批評他以怨報德。與
此相近似的有“恩將仇報”。

Yǐ yuàn bào dé de yì sī shì zhǐ zé fù xīn rén wàng jì le xián qián dē ēn dé. Rú : Fù mǔ xīn kǔ fǔ yù le ér nǚ,
dàn yǒu de ér nǚ zhǎng dà le què bù xiào jīng fù mǔ, shèn zhì rù mà fù mǔ, rén men pī píng tā yǐ yuàn
bào dé. Yǔ cǐ xiāng jìn sì de yǒu "ēn jiāng chóu bào".

(三十六). 有的放矢

yǒu dì fàng shǐ

的：箭靶。矢：箭。有的放矢是指對準箭靶子射箭。
現比喻說話和行動必須有明確的目標。如：一個人
說話的內容必須符合聽者的需要；行船必須要有目
的地，這樣說話或行船，才算是是有的放矢。

Di : Jiàn bā. Shǐ : Jiàn. Yǒu dì fàng shǐ shì zhǐ duì zhǔn jiàn bā zǐ shè jiàn. Xiān bǐ yù shuō huà hé xíng
dòng bì xū yǒu míng què de mù biāo. Rú : Yí gè rén shuō huà de nèi róng bì xū fù hé tǐng zhě de xū yào;
Xíng chuán bì xū yǒu mù dì dì, zhè yàng shuō huà huò xíng chuán, cái suàn shì yǒu dì fàng shǐ.

(三十七). 斬草除根

zǎn cǎo chú gēn

斬草除根是比喻對敵人或壞人要全部消滅；澈底

肅清。如：有一股兇惡的匪徒到處殺人放火，使大家不得安寧，政府下令澈底肅清，為了不留後患，必須斬草除根，消滅乾淨。

Zǎn cǎo chú gēn shì bǐ yù duī dí rén huò huài rén yào quán bù xiāo miè; chè dǐ sù qīng. Rú: Yǒu yì gǔ xiōng è de fěi tú dào chù shā rén fàng huǒ. Shí dà jiā bù dé ān níng, zhèng fǔ xià lìng chè dǐ sù qīng, wèi le bù liú hòu huàn, bì xū zǎn cǎo chú gēn, xiāo miè gān jìng.

(三十八) 自找苦吃

zì zhǎo kǔ chī

自找苦吃的意思是自己找罪受。如：有的人不會處理問題，往往自找麻煩，使自己累得吐不過氣來。這種人別人並不同情他，反而譏笑他“自找苦吃”。

Zì zhǎo kǔ chī de yì sī shì zì jǐ zhǎo zuì shòu. Rú: Yǒu de rén bù huì chǔ lǐ wèn tí, wǎng wǎng zì zhǎo má fán, shí zì jǐ lèi dé tǔ bù guò qì lái. Zhè zhǒng rén bié rén bìng bù tóng qíng tā, fǎn ér jí xiào tā “zì zhǎo kǔ chī”.

(三十九). 直言不諱

zhí yán bù huì

諱：忌諱，禁忌。直言不諱是大膽說真話，沒有什麼顧慮和忌諱。如：一般心地善良的人，喜歡主持正義，說公道話，往往在遇到壞人做壞事的時候，絲毫沒有顧忌地大膽直說壞人的錯處，雖然聽者聽不順耳，但他也能做到直言不諱。

Huì: Jì huì. Jīn jì. Zhí yán bù huì shì dà dǎn shuō zhēn huà, méi yǒu shé mē gù lù hé jì huì, Rú: Yì bān xīn dì shàn lián de rén, xǐ huān zhǔ chí zhèng yì, shuō gōng dào huà, wǎng wǎng zài yù dào huài rén zuò huài shì de shí hou, sī háo méi yǒu gù jì de dà dǎn zhí shuō huài rén de cuò chù, suī rán tīng zhě tīng bù shùn ēr, dàn tā yě néng zuò dà zhí yán bù huì.

(四十). 粥少僧多

zhōu shǎo sēng duō

粥少僧多的意思是比喻人多東西少，不夠分配或分配不均，如：某次分發救濟品，災民得到的不多，於是負責人向大家解釋說：粥少僧多，不夠分配，請大家原諒。

Zhōu shǎo sēng duō de yì sī shì bǐ yù rén duō dōng xī shǎo, bù gòu fēn pèi huò fēn pèi bù jūn. Rú: Mǒu cí fēn fā jiù jì pǐn, zài mǐn dé dào de bù duō, yú shì fù zé rén xiàng dà jiā jiě shì shuō: "Zhōu shǎo sēng duō bù gòu fēn pèi, qǐng dà jiā yuán liàng".

思考題

Sī kao tí

舉例說明成語的使用範圍。

Jǔ lì shuō míng chéng yǔ de shǐ yòng fàn wéi.

三. 成語的價值

Chéng yǔ de jià zhí

成語反映民族思想及人類的特性。如：

Chéng yǔ fǎn yìng mǐn zú sī xiǎng jí rén lèi de tè xìng. Rú:

(一). 反映好的方面。

Fǎn yìng hǎo de fāng miàn

一). 勤勞、例：

Qín láo. Rú:

費寢忘食

fèi qǐn wàng shí

二). 知足、例：

Zhī zú. lì:

安分守己

ān fèn shǒu jǐ

三). 守信、例：

Shǒu xìn. lì:

言行一致

yán xíng yí zhì

四). 互助、例：

Hù zhù. lì:

同舟共濟

tóng zhōu gòng jì

五). 合群、例：

Hé qún. lì:

入鄉隨俗

rù xiāng suí sú

六). 自立、例：

Zì lì. lì:

自食其力

zì shí qí lì

(二). 反映壞的方面：

Fǎn yìng huài de fāng miàn

一). 勢利、例：

Shì lì. lì :

敬衣不敬人

jìng yī bù jìng rén

二). 多說少做、例：

Duō shuō shǎo zuò. lì :

高談闊論

gāo tán kuò lùn

三). 得過且過、例：

Dé guò qǐ guò. lì :

當一日和尚撞一日鐘

dāng yí rì hé shàng zhuàng yí rì zhōng

思考題

Sī kǎ tí

試述成語的價值。

Shì shù chéng yǔ de jià zhí

四. 成語的功用

Chéng yǔ de gōng yòng

人們常用成語於口頭或書面上來稱讚、鼓勵、教訓或

譏諷聽者，說者常把自己的思想意念通過成語非常簡單扼要地表達出來。

Rén men cháng yòng chéng yǔ yú kǒu tóu huò shū miàn shàng lái chēng zàn. gǔ li. jiào xùn huò jī fēng tīng zhě, shuō zhǐ cháng bǎ zì jǐ de sī xiǎng yì niàn tōng guò chéng yǔ fēi cháng jiǎn dān è yào de biǎo dá chū lái.

(一). 用於稱讚的成語、如：

Yòng yú chēng zàn de chéng yǔ. rú :

一). 金枝玉葉

jīn zhī yù yè

二). 見多識廣

jiàn duō shí guǎng

三). 井井有條

jǐng jǐng yǒu tiáo

四). 生花妙筆

shēng huā miào bì

五). 青出於藍而勝於藍

qīng chū yú lán ér shèng yú lán

(二). 用於鼓勵的成語、如：

Yòng yú gǔ li de chéng yǔ. rú :

一). 把握時機

bǎ wò shí jī

二). 再接再厲

zài jiē zài lì

三). 有志者事竟成

yǒu zhì zhě shì jìng chéng

四). 愚者千慮必有一得

yú zhě qiān lǜ bì yǒu yì dé

五). 欲窮千里目，更上一層樓。

yù qióng qiān lǐ mù, gèng shàng yì céng lóu.

(三). 用於教訓的成語、如：

Yòng yú jiào xùn de chéng yǔ, rú:

一). 浪子回頭

làng zǐ huí tóu

二). 利令智昏

lì lìng zhì hūn

三). 三思而行

sān sī ér xíng

四). 貪多必失

tān duō bì shī

五). 善有善報，惡有惡報。

shàn yǒu shàn bào, è yǒu è bào.

(四). 用於說明的成語、如：

Yòng yú shuō míng de chéng yǔ, rú:

一). 白費氣力

bái fèi qì lì

二). 初出茅廬

chū chū máo lú

三). 拋磚引玉

pāo zhuān yǐn yù

四). 人心難測

rén xīn nán cè

五). 稀少僧多

zhōu shǎo zēng duō

(五). 用於譏諷的成語、如：

Yōng yú jī fēng de chéng yǔ, rú:

一). 大驚小怪

dà jīng xiǎo guài

二). 信口胡言

xìn kǒu hú yán

三). 虛有其表

xū yǒu qí biǎo

四). 怨天尤人

yuàn tiān yóu rén

五). 自討苦吃

zì tǎo kǔ chī

(六). 用於比喻的成語、如：

Yòng yú bì yù de chéng yǔ. rú:

一). 眼中釘

yǎn zhōng dīng

二). 百發百中

bǎi fā bǎi zhòng

三). 隔牆有耳

gé qiáng yǒu ěr

四). 井底之蛙

jǐng dǐ zhī wā

五). 三心兩意

sān xīn liǎng yì

(七). 用於誇張的成語、如：

Yòng yú kuā zhāng de chéng yǔ. rú:

一). 寸步難行

cùn bù nán xíng

二). 垂涎三尺

chuí xián sān chí

三). 天花亂墜

tiān huā luàn zhuì

四). 七竅生煙

qī qiào shēng yān

五). 一目十行

yí mù shí háng

(八). 用於對照的成語、如：

Yòng yú duì zhào de chéng yǔ. rú:

一). 反敗為勝

fǎn bài wéi shèng

二). 化凶為吉

huà xiōng wéi jí

三). 貌合神離

mào hé shén lí

四). 貪生怕死

tān shēng pà sì

五). 轉危為安

zhuǎn wēi wéi ān

思考題

sī kǎo tí

試述成語的功用。

Shì shù chéng yǔ dě gōng yòng.

生詞二 คำศัพท์ตอนที่สอง

Shēng cí èr

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
1. 安	ān	อัน	ปลอดภัย
2. 安分	ān fèn	อัน เปี้น	เจ็บตัว
3. 安樂	ān lè	อัน เล็ง	สุขสบาย
4. 安寧	ān níng	อัน นิ่ง	สงบ
5. 安全	ān quán	อัน เมี้ยน	ปลอดภัย
6. 暗中	àn zhōng	อัน จุง	แอบๆ ลับๆ
7. 把握	bǎ wò	ป้าวอ	ความเชื่อมั่น มั่นใจ
8. 擺弄	bǎi nòng	บีฟัง	เล่นๆ ทดสอบ อาจดู เล่นๆ
9. 敗	bài	ป้าบ	แพ้
10. 敗絮	bài xù	ป้าบ ชู่	มุ่งที่เสื่อมๆ ลง
11. 辦事處	bàn shì chù	บัน ชือ ชู	สำนักงาน
12. 保守	bǎo shǒu	ป้า กู้	อนุรักษ์
13. 報酬	bào chóu	ป้า ชู	ตอบแทน
14. 本事	běn shì	เป็น ชือ	ความสามารถ
15. 避免	bì miǎn	เบิบ เมี้ยน	หลีกเลี่ยง
16. 彼此	bǐ cǐ	บี ซื้อ	ทึ่งสองฝ่าย
17. 表達	biǎo dá	เบี้ยว ต่า	แสดง
18. 表面	biǎo miàn	เบี้ยว เมี้ยน	ผิวเผิน

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
19. 不均	bù jūn	บู จุน	ไม่เท่ากัน ไม่เสมอ กัน
20. 不良	bù liáng	บู ลีาง	ไม่ดี
21. 才能	cái néng	ไค นิ่ง	ความสามารถ
22. 層	céng	เชิง	ชั้น ชั้น
23. 纏縛	chán fù	ชาน ฟู	ผูกมัดอย่างแน่น
24. 長期	cháng qí	ชัง คิ	ระยะเวลานาน
25. 陳規	chén guī	เชิน กุย	กฎระเบียบเก่า
26. 稱讚	chēng zàn	เชง จัน	ชมเชย
27. 成績	chéng jì	เชิง จิ	ผลงาน ผลการเรียน
28. 聰	chī	ชิ	ฉลาด
29. 漵底	chè dǐ	เช่อ ตี้	ตลอด ถึงที่สุด
30. 除	chú	ชู	กำจัด
31. 處理	chǔ lǐ	ชู ลี	ขัดการ
32. 創新	chuàng xīn	ชู ครัง ชิน	สร้างใหม่ สร้างสรรค์
33. 粗淺	cū qiǎn	คู เคี้ยน	อย่างตื้น ๆ อย่างหยาบ ๆ
34. 錯處	cuò chù	ซอ ชู	ความผิด ส่วนที่ผิด
35. 打扮	dǎ bàn	ดา บัน	แต่งตัว
36. 大膽	dà dǎn	ดา ตัน	ใจกล้า
37. 踏	dǎo	ดา โว	การกระทำ ปฏิบัติ
38. 底下人	dǐ xià rén	ตี้ เชี๊ย เหบูน	คนที่อยู่ใต้บังคับบัญชา

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
39. 地震	dì zhèn	ตี้ เจ็น	แผ่นดินไหว
40. 叮囑	dīng zhǔ	ติง จู๊	สั่ง
41. 定方圓	dìng fāng yuán	ติํง พัง หวีบัน	กำหนดขอบเขต กำหนดเขตแดน
42. 隊伍	duì wǔ	ดึ๊บ วุ๊	ขบวน แถวทหาร
43. 對照	duì zhào	ดึ๊บ จ้า	สะท้อนให้เห็นชัด
44. 扱要	é yào	เอ้อ อี้บَا	สรุปส่วนที่สำคัญ
45. 恩德	ēn dé	เอ็น เต่อ	บุญคุณ
46. 發言	fā yán	ฟ่า อี้บัน	แสดงการณ์ พูด
47. 煩惱	fán nǎo	ฟัน หน้ำ	กลุ้มใจ กังวล เป็นห่วง
48. 範圍	fàn wéi	ฟัน เหวย	ขอบเขต
49. 放棄	fàng qì	ฟัง ชี่	ละเลย ทอดทิ้ง
50. 放矢	fàng shǐ	ฟัน สือ	ขิงชู ยิงเป้า
51. 放心	fàng xīn	ฟัง ชิน	วางใจ
52. 放縱	fàng zòng	ฟัน จัง	ปล่อยให้กำเริบ
53. 匪徒	fěi tú	เฟี๊บ ดู	โจรสลัด
54. 費	fèi	เฟีย	เสีย
55. 廢寢	fèi qǐn	เฟีย คืน	ล้มนอน
56. 分配	fēn pèi	เฟิน เพี่ย	แบ่งปัน
57. 風氣	fēng qì	เฟิง ชี่	ค่านิยม
58. 風俗	fēng sú	เฟิง สุ	ประเพณี

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
奉承	fèng chéng	เพ็ง เดึง	ประจบสองผลอ ประจบประแจง
符合	fú hé	ฟู เหอ	สม ตรงกับ....
撫育	wǔ yù	อุ่ว	เลี้ยงดู
富翁	fù wōng	ฟุ่ง	เศรษฐี
負心人	fù xīn rén	ฟุ๊ชิน เหยี่น	คนนอกใจ คนทรยศต่อความรัก
負責	fù zé	ฟุ๊ เจ้อ	รับผิดชอบ
乾淨	gān jìng	กัน จัง	สะอาด
感情	gǎn qíng	กัน ฉิ่ง	อารมณ์ ความรู้สึกทางจิตใจ
幹勁	gàn jìng	กัน จัง	เรื่องแรง กำลัง
崗位	gāng wèi	กัง เวี่ย	ตำแหน่งหน้าที่
高超	gāo chāo	กาก ชา	สูงส่ง ความสามารถสูง
高貴	gāo guì	กาก ภัย	สูงส่ง มีค่ามาก
高明	gāo míng	กาก หมิง	ฉลาดเป็นเยี่ยม
割斷	gē duàn	เกอ ตัวน	ตัดขาด
隔	gé	เก่อ	ขึ้น
根據	gēn jù	เกิน จว	เป็นหลักฐาน ตามที่...
鼓勵	gǔ lì	กุ๊ ลี่	ให้กำลังใจ
顧慮	gù lǜ	กุ๊ ลี่	กังวล ห่วงใย
固有	gù yǒu	กุ๊ ยว	มีแน่นอน มือญ
關管	guān guǎn	กวน กวน	ควบคุม

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
79. 關係	guān xì	กวน ชี	เกี่ยวข้อง
80. 慣偷	guàn tōu	กวน トイ	ไม่ชอบเป็นนิสัย
81. 規矩	guī jù	กุย จู	กฎเบบบ
82. 功用	gōng yòng	กง ยং	ประโยชน์ในการใช้
83. 過於	guò yú	ก沃 หยู	เกินไป
84. 害怕	hài pà	ไฮ พ่า	กลัว
85. 含義	hán yì	หัน อี้	ความหมาย
86. 合群	hé qún	เหอ คุน	เข้ากู้ม
87. 合掌	hé zhǎng	เหอ ชัง	พนมือ
88. 恒心	héng xīn	เหงง ชิน	ความมุ่งมั่น ความตั้งใจ
89. 後患	hòu huàn	ໂຫ້າ ທ່ວນ	ภัยอันตรายที่เกิดตามมา
90. 互相	hù xiāng	หู เชียง	ซึ่งกันและกัน
91. 歡迎	huān yíng	หوان อึน	ต้อนรับ
92. 患難	huàn nàn	ຫ່ວນ ນັ້ນ	ตกทุกข์
93. 昏	hūn	หຸນ	слаб мідум
94. 昏迷	hūn mí	หຸນ ມີມ	слаб
95. 基本	jī běn	ຈິ เป็น	ພື້ນຖານ
96. 譏笑	jí xiào	ຈີ ເຊົາ	ເຂາະເບີຍ
97. 吉	ji	ຈີ	มงคล
98. 濟	ji	ຈີ	ช่วยเหลือ

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
99. 忌諱	jì huì	จี หุย	บ่อกេរ អតុលដើម ไมកសាបុគ្គ
100. 技術	jì shù	จី សូ	ហេកនិក
101. 價值	jià zhí	เจី จិូ	រូណកា
102. 簡單	jiǎn dān	เจីន ពោន	យ៉ាង យ៉ាង
103. 簡潔	jiǎn jié	เจីន តែបី	យ៉ាង ស៊័ង
104. 箭靶	jiàn bā	เจីន បា	បៀវីថាសាតារបការ ដឹកចិញ
105. 見識	jiàn shí	เจីន ទីូ	ប្រសាបការណី
106. 角尺	jiǎo shǐ	เจីខា ជីូ	ឲ្យសាមអេលិយម
107. 狡猾	jiǎo huá	เจីខា ហវា	លេខ៊ែ ខោលេខ៊ែ
108. 教訓	jiào xùn	เจីខា ខុីន	សំសន់
109. 謹慎	jǐn shèn	ចិន មិីន	រំមគរវង
110. 近似	jìn sì	ចិន ទីូ	ឯកតិកិយ គតាយកូប
111. 精力	jīng lì	ចិង តិះ	ការសងរែងមាត្រីរោង
112. 精煉	jīng liàn	ចិង តេិយន	សកែតាលុយនឹងតិកិយ កតិនករង
113. 精神	jīng shén	ចិង ស៊ីន	ចិត្តិង
114. 經驗	jīng yàn	ចិង អីយីន	ប្រសាបការណី
115. 警察	jǐng chá	ចិង ច្ចាតា	ពារវាខ
116. 警告	jǐng gào	ចិង ការា	ពេតីន
117. 敬意	jìng yì	ចិង ចិះ	ការាមករាបនបុតីន
118. 救濟品	jiù jí pǐn	ចិង ចិះ ជិះន	សំខុសចរណ៍រាយកួជា

คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
119. 居心 jūxīn	จูชิน	เจตนา
120. 軍事家 jūn shì jiā	จุน ชิ่อ เจี้ย	นักการทหาร
121. 開展 kāi zhǎn	ไก่ ชั่น	บุกเบิก
122. 考慮 kǎo lǜ	ค่า ลวี่	ไตรตรอง
123. 克服 kèfú	เก่อ ฟู	ชนะ
124. 刻苦 kèkǔ	เก่อ คุ	ขยันอดทน
125. 苦練 kǔ llànl	คุ่ เลียน	หม่นฝึกฝน
126. 誇張 kāuzhāng	คัว จัง	คุยไม้ไว้อาด
127. 困難 kūnnán	กุน หนัน	ลำบาก
128. 浪子 làng zǐ	ลัง จือ	ฉุกที่เสเพล
129. 累 lèi	เล่ย	เหนื่อย
130. 理智 lǐzhì	หลี จือ	มีสติ
131. 利 lì	ลี่	ประโยชน์
132. 利害 lì hài	ลี่ ไฮ	ร้ายกาจ
133. 利益 lìyì	ลี่ อึ	ประโยชน์
134. 了不起 liǎo bù qǐ	เหลียว บู คิ	เก่ง
135. 鄰國 línguó	หลิง กวอ	ประเทศเพื่อนบ้าน
136. 漏洞 lòutòng	โล้ว ตง	รูร้าว
137. 慮 lǜ	ล่าว	ห่วง
138. 亂 luàn	ล่าว	บุ่ง

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
139. 麻煩	má fán	หมา ฝัน	บุ่งยาก รบกวน
140. 茅廬	máo lú	หมา หลู	กระท่อง
141. 貌	mào	มา	หน้าตา
142. 美德	měi dé	เหมี่ย เด้อ	ความดี ความงาม
143. 秘密	mì mì	เมี้ย มี	ความลับ
144. 密切	mì qìè	เมี้ย 契เอบ	สนิท
145. 名次	míng cì	หมิง ซีอ	ลำดับที่
146. 明確	míng què	หมิง เชวี่ย	ชัดเจน
147. 墨守	mò shǒu	มอ โซ้ว	ทำตามทุกอย่าง ที่กำหนดไว้
148. 妙筆	miào bì	เมียว บี	ปากกาวิเศษ
149. 目標	mù biāo	มู เปี้ยว	เป้าหมาย
150. 難關	nán guān	หนัน กวน	ค่านที่ผ่านยาก
151. 內行家	nèi háng jiā	เนีย หัง แจ	อุปสรรคขัดขวาง
152. 內容	nèi róng	เนีย ຮູນ	ผู้เชี่ยวชาญ
153. 念念不忘	niàn niàn bù wàng	เนียน เนียน บู 旺	นึกถึงอยู่ตลอดเวลา
154. 排列	pái liè	ไ派 เกรี้ยบ	เรียงเป็น列
155. 抛棄	pāo qì	พาว ชี่	ทิ้ง
156. 批評	pī píng	พี พิ่ง	วิจารณ์
157. 漂亮	piào liàng	เพียว เลียง	สวย
158. 破壞	pò huài	พ่อ ไฮว	ทำลาย

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
159. 欺騙	qī piàn	ชี เพี้ยน	โกหก หลอกลวง
160. 欺壓	qī yā	ชี อึ้ง	บ่ำเม้ง รังแก
161. 齊胸	qí xiōng	ฉี เชวิং	เทียบอก
162. 齊頭	qí tóu	ฉี โถ	เทียบหัว
163. 旗幟	qí zhī	ฉี จីោ	旌
164. 謙虛	qiān xū	เชោន ុោវ	តំនែនគោរព
165. 千萬	qiān wàn	ម៉ោន អោន	ឈាយ...ឈាយ...គេគារណ៍
166. 窺	qiè	ម៉ោបា	ឲ្យរិន ខោន់
167. 竊取	qiè qǔ	ម៉ោបី កុោ	បិណ្ណ
168. 侵犯	qīn fàn	ជិន ដំនឹង	បុករុក រករាយ
169. 勤勞	qín láo	ជិន អាណាពា	ប័ណ្ណទាំងារ
170. 勤學	qín xué	ជិន តោះបី	ប័ណ្ណរៀបា
171. 青年	qīng nián	ចិង ហោនីយន	អុំសារ
172. 慶賀	qìng hè	ចិង ម៉ោវ	ធម្មូរ សេចក្តីថ្លែងកិច្ច
173. 窮	qiòng	មេីយុង	បាកចន
174. 圈棚	quān péng	ម៉ោយុន ផែង	កកៅតុរី
175. 缺少	quē shǎo	ម៉ោយុប ស្អាតា	បាត់កេលន
176. 热烈	rè liè	មេូ ត្រីបី	ខេកកេរិក
177. 任何	rén hé	មើន អេវ	ឱ្យ
178. 任意	rèn yì	មើន ី	តាមឱ្យ

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
179. 認真	rèn zhēn	เร็น เจิน	จริงจัง
180. 桑根皮	sāng gēn pí	ซัง เกิน ปี	รากและเปลือกของต้นหม่อน
181. 上司	shàng sī	ซั่ง ซี	ผู้บังคับบัญชา
182. 設法	shè fǎ	เซ่อ ฟ้า	กิตหาวิธี พยายาม
183. 身敗名裂	shēn bài míng liè	เซ่น บaise มิง ลี่เอ	เสียชื่อโดยสันเชิง
184. 深刻	shēn kè	เซ่น เก่อ	ลึกซึ้ง
185. 失職	shī zhí	ซิ จิ	บกพร่องในหน้าที่
186. 實力	shí lì	สิ่ล ลี่	พละกำลังที่มี
187. 使用	shǐ yòng	สิ่ย ยং	ใช้
188. 始終	shǐ zhōng	สิ่จ จง	โดยตลอด
189. 適合	shì hé	ซิ เหอ	เหมาะสม
190. 勢利	shì lì	ซิ ลี่	ประจุบผู้มีอำนาจและคนมั่งมี
191. 事實	shì shí	ซิ่สิ สิ่อ	ความจริง
192. 收獲	shōu huò	โซ้ว หัวอ	เก็บเกี่ยว
193. 守信	shǒu xìn	โซ้ว ชิน	นิวชาสตย์
194. 受	shòu	โซ้ว	รับ
195. 熟悉	shú xī	สูชี	ญี่นเกข
196. 順手	shùn shǒu	สุน โซ้ว	ถืออาความสะดวก
197. 說明	shuō míng	โซว หมิง	อธิบาย ชี้แจง
198. 思	sī	ซี	คิด

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
199. 思想	sī xiǎng	ซีอิ๊ะ สีเอ๊ง	
200. 肅清	sù qīng	สุ๊ชง	กำจัดให้หมด
201. 隨便	sui biàn	สุบ เปี้ยน	ตามแต่สะดวก
202. 隨俗	sui sú	สุบ สู	ตามประเพณี
203. 水災	shuǐ zāi	สุบ ไซ	อุทกภัย
204. 損失	sǔn shī	สุน ชีอ	เสียหาย
205. 他鄉	tā xiāng	ทา เชียง	ต่างถิ่น ถิ่นอื่น
206. 墙	qiáng	ชา	ถล่ม
207. 態度	tài dù	ไ泰 ดู	กิริยาท่าทาง
208. 貪婪	tān lán	ทัน หลัน	โภคมาก
209. 貪圖	tān tú	ทัน ตุ	เห็นแก่ได้
210. 討厭	tǎo yàn	ต้าว เอียน	รังเกิบช
211. 特性	tè xìng	เต่อ ชีง	ลักษณะพิเศษ
212. 鐵杵	tiě chǔ	เตี้ย ชู	หั่ง
213. 聽者	tíng zhě	ทิง เจ่อ	ผู้ฟัง
214. 同情	tóng qíng	ตอง ฉิน	เห็นใจ
215. 痛苦	tòng kǔ	ตอง คุ	ทุกข์
216. 吐不過氣	tù bù guò qì	ตุ๊ ปุ๊ กวอ คี่	เหนื่อยจนหายใจไม่ออก
217. 外語	wài yǔ	ไว หยู	ภาษาต่างประเทศ
218. 危	wéi	เววย	อันตราย

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
219. 為非作歹	wéi fēi zuò dǎi	เหว雅 เฟบ จวอ ได้	ก่อกรรมทำชั่ว
220. 習慣	xí guàn	สี ก้าน	ความเคยชิน
221. 嘘	xiè	เชี้ยบ	ทำให้ตกใจ
222. 下屬	xià shǔ	เชี้บ สู	ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
223. 下獄	xià yù	เชี้บ ยู่	ขึ้นไปปั้งคุก
224. 顯示	xiǎn shì	เสียง ชื่อ	แสดงให้เห็นชัด
225. 鄉	xiāng	เชี้ยง	ชนบท บ้านนอก
226. 相當	xiāng dāng	เชี้ยง ตัง	พอ ๆ กัน
227. 相毗連	xiāng pí lián	เชี้ยง ปี่ เหลียงติดต่อกัน
228. 相依	xiāng yī	เชี้ยง อี	พึ่งพาอาศัย
229. 消滅	xiāo miè	เชี้ยว เมี้ย	กำจัด
230. 協力	xié lì	เสียบ ตี่	ร่วมแรง
231. 泄漏	xiè lòu	เชี้บ โล้ว	ร้า 洩露ของ ความลับ
232. 小技	xiǎo jì	เสี่ยว จี	ความสามารถเล็ก ๆ
233. 孝敬	xiào jìng	เชี้ยว จึง	น้อย ๆ กตัญญู
234. 心地善良	xīn dì shàn liáng	ชิน ดี ชั่น เหลียง	ใจกุศล เมตตา
235. 辛苦	xīn kǔ	ชิน คุ	ลำบาก
236. 兇	xiōng	เชวี่ยง	ครุร้าย
237. 兇惡	xiōng è	เชวี่ยง เอ็อ	ครุร้ายโกรธเห็นน
238. 兇猛	xiōng měng	เชวี่ยง เม็ง	ครุร้าย ร้ายกาจ

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
239. 修補	xiū bǔ	ชิวปู	ปะช่อง
240. 修建	xiū jiàn	ชิวเจี้ยน	บูรณะ ซ่อมแซม
241. 虛	xū	ชู	ไม่จริง
242. 需要	xū yào	ชูเอี้ยว	ต้องการ
243. 循	xún	สูน	ตาม
244. 嚴	yán	เยี้ยน	เกร็ง
245. 依存	yī cún	อีคุน	พึ่งพาอาศัย
246. 意	yì	อี้	จิตใจ
247. 異國	yí guó	อี้ก่าวอ	ต่างประเทศ
248. 意見	yì jiàn	อี้เจี้ยน	ความคิดเห็น
249. 意念	yì niàn	อี้เนียน	จิตสำนึก สามัญสำนึก
250. 隱居	yǐn jū	อินจู	อยู่ห่างสันโถม
251. 引路	yǐn lù	อินลุ	นำทาง
252. 憂慮	yōu lǜ	อิว ลู	กังวลใจ เป็นห่วง
253. 餘	yú	หัว	เหลือ
254. 圓規	yuán guī	เหวียน กุย	วงเวียน
255. 原諒	yuán liàng	เหวียน เลี่ยง	อภัย
256. 怨	yuàn	เวียน	โกรธ
257. 災民	zài mǐn	ไซ มิน	ผู้ประสบภัย
258. 斬	zhǎn	ชั่น	ตัด

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
259. 長輩	zhǎng bài	ชั่ง เปี้ย	ผู้ใหญ่
260. 掌管	zhǎng guǎn	ชั่ง ก่วน	ควบคุม คุ้มครอง
261. 長進	zhǎng jìn	ชั่ง จื้น	ก้าวหน้า
262. 造成	zào chéng	โจ้ เดึง	ทำให้เป็น เป็นเหตุให้
263. 正義	zhèng yì	เจิ่ง อี้	สังคมธรรม
264. 知足	zhī zú	จิ้อ ซู	รู้พอ พอดีในสิ่งที่มี
265. 職員	zhí yuán	จิ้อ เหวียน	พนักงาน
266. 指教	zhǐ jiào	จิ้อ เจี้ยว	ชี้แนะ
267. 指責	zhǐ zhé	จิ้อ เจ่อ	ต่อว่า
268. 志	zhì	จิ้อ	ความตั้งใจ
269. 制度	zhì dù	จิ้อ ดู	ระบบ
270. 致志	zhì zhì	จิ้อ จิ้อ	ความตั้งใจ
271. 諸侯	zhū hóu	จู โحا	เจ้าเมือง
272. 抓	zhuā	จูว	ขับ
273. 碳	zhuān	จูวน	อัฐ
274. 專心	zhuān xīn	จูวน ชิน	ตั้งใจ
275. 轉	zhuǎn	จูวน	ต่อ ข้าม
276. 賺錢	zhuàn qián	จูวน เฉียน	กำไร
277. 墜	zhui	จูบ	หล่น ตก
278. 準則	zhǔn zé	จูน เจ้อ	กฎระเบียบที่กำหนดไว้ มาตรฐาน

คำศัพท์		คำอ่าน	ความหมาย
279. 捉	zhuō	จวอ	จับ
280. 捉摸	zhuō mó	จวอ มอ	คาด測
281. 自立	zì lì	จิ้อ ลี่	ตั้งตัว
282. 自量	zì liàng	จิ้อ เลียง	ประเมินความสามารถของตน
283. 自謙	zì qiān	จิ้อ เชียน	ถ่อมตน
284. 足	zú	ซู	พอ
285. 罪	zuì	ซุบ	บาป
286. 尊敬	zūn jìng	ชุน จิ้ง	เคารพนับถือ
287. 遵照	zūn zhào	ชุน ซู瓜	ท่าตาม

習題二 (ແນບົກ້ອດ)

Xí tí èr

(一). 成語的意義怎樣？

Chéng yǔ de yì yì zěn yàng ?

(二). 我們常用成語來說明什麼？

Wǒ men cháng yòng chéng yǔ lái shuō míng shén me ?

(三). 試舉例說明你所喜歡的五句成語的意義並舉出其使用

Shí jǐ lì shuō míng nǐ suǒ xǐ huān de wǔ jù chéng yǔ de yì yì bìng jǔ chū qí shǐ yòng
的範圍。
de fān wéi.

(四). 成語有何價值？

Chéng yǔ yǒu hé jià zhí ?

(五). 列舉你所知道的反映好的方面的成語。

Liè jǔ nǐ suǒ zhī dào de fǎn yìng hǎo de fāng miàn de chéng yǔ.

(六). 列舉你所知道的反映壞的方面的成語。

Liè jǔ nǐ suǒ zhī dào de fǎn yìng huài de fāng miàn de chéng yǔ.

(七). 成語有何功能？

Chéng yǔ yǒu hé gōng néng ?

(八). 列舉用於稱讚的成語。

Liè jǔ yòng yú chēng zàn de chéng yǔ.

(九). 列舉用於鼓勵的成語。

Liè jǔ yòng yú gǔ lì de chéng yǔ.

(十). 列舉用於教訓的成語。

Liè jǔ yòng yú jiào xùn de chéng yǔ.

(十一). 列舉用於說明的成語。

Liè jǔ yōng yú shuō míng de chéng yǔ.

(十二). 列舉用於譏諷的成語。

Liè jǔ yòng yú jī fěng de chéng yǔ.

(十三). 列舉用於比喻的成語。

Liè jǔ yòng yú bì yù de chéng yǔ.

(十四). 列舉用於誇張的成語。

Liè jǔ yòng yú kuā zhāng de chéng yǔ.

(十五). 列舉用於對照的成語。

Liè jǔ yòng yú duì zhào de chéng yǔ.

習題答案二 (ແນວຕອນແບນຝຶກໜັດ ຕອນທີສອງ)

- (一). 成語是精煉、簡潔、含義深刻的詞組或短句。
- (二). 我們常用成語來說明某件事；如稱讚、教訓、譏笑等。
- (三). 自己答。
- (四). 成語反映民族思想及人類的特性。
- (五). 自己答。
- (六). 自己答。
- (七). 說者常把自己的思想意念通過成語簡單扼要的表達出來。
- (八). 用於稱讚的成語如：學識淵博。
- (九). 用於鼓勵的成語如：百尺竿頭更進一步。
- (十). 用於教訓的成語如：言多必失。
- (十一). 用於說明的成語如：力不從心。
- (十二). 用於譏諷的成語如：虎頭蛇尾。
- (十三). 用於比喻的成語如：錦上添花。
- (十四). 用於誇張的成語如：一目十行。
- (十五). 用於對照的成語如：轉危為安。

ຕີ ເອ່ອຮົງ ຈຸ້ງ ເຊັ່ງ ມ້ວ ເທືອ ອີ ອີ ຈີ ປຶ້ວ ຢ່າງ ພິ່ນ ແຫວຍ ຕອນທີສອງ ກວາມໝາຍຂອງສຸກາມີຕະແລກການນຳໄປໃຫ້ ສ່ວນທີ 2 ກໍາອົບນາຍເປັນການຍາໄທບ

一、ເຊັ່ງ ມ້ວ ເທືອ ອີ ອີ “ກວາມໝາຍຂອງສຸກາມີຕ”

ເຊັ່ງ ມ້ວ ຈູ້ອ ຈົ່ງ ງົ້ວ ດູ້ງ ສູ້ອ ເຈັນ ເທືອ ດາວ ເສົ່ວບນ ແຫວ ມັນ ຈີ ເອ່ອຮົງ ເຊັ່ງ ເທືອ ຈົ່ງ ເລື່ນ, ເຈັນ
ເຖິ່ງ, ມັນ ອີ ເຊັ່ງ ເທືອ ຈູ້ອ ຖ່າວ ຈີ.

“ສຸກາມີຕເປັນກຸ່ມຄຳກໍາກົດວ່າລີສົ່ນ ຈະ ກະທົດຮັດ ກິນໃຈຜູ້ອ່ານ ເປັນກຳພູດທົ່ມຕະ ເພຣະກ່ານກາ
ກລັ້ນກຽງແລະໃຫ້ສັນຫອດກັນນາຕັ້ງແຕ່ສົມຍໂນຮາຜົລົງປັ້ງຈຸບັນ”

ຈົ້ອ ຈ່າວ ລີ ທົດສອນກວາມເຫົາໃຈ

ຈົ້ອ ຈູ້ ເຊັ່ງ ມ້ວ ເທືອ ອີ ອີ “ນອກກວາມໝາຍຂອງສຸກາມີຕຈົ່ງ”

二、ເຊັ່ງ ມ້ວ ເທືອ ຢ່າງ ພິ່ນ ແຫວຍ “ຂອນເຫັນໃນການໃຊ້ກຳສຸກາມີຕ”

ຫວ່ວ ເມີນ ດູ້ງ ຢ່າງ ເຊັ່ງ ມ້ວ ໄກສ ຊາວ ມັນ ໂມງ ເຈັນ ຈູ້ອ. ທຸກ ເຊັ່ງ ຈົ້ນ. ຈຸ້ວ ຈົ້າ ຈວິນ. ຈຸ້ວ
ມັນ. ເພີ້ງ ຈູ້ອ ແຫວ ຈີ ເຊັ່ງ ເຕັ້ງ ເຕັ້ງ. ຫວ່ວ ເມີນ ເສົ່ວບ ສ ເຊັ່ງ ມ້ວ, ຈົ່ງ ໄກ ແລັ້ງ ເຖິ່ງ ເຊັ່ງ ມ້ວ ເທືອ
ຈີ ເປັນ ອີ ອີ, ອີ ອີ ເໜ່ມຍ ເກົວ ເຊັ່ງ ມ້ວ ເທືອ ຢ່າງ ພິ່ນ ແຫວຍ, ເອີຍ ຈີ ຈູ້ອ ຈຸ້ວ ສູ້ອ ເມອ ເຊັ່ງ ມ້ວ
ຈູ້ ເຈັນ ໄກ ເສູ້ອ ເມອ ດັ່ງ ເຊັ່ງ, ຈີ ເສູ້ອ ເມອ ພິ່ນ ຢ່າງ. ເຊັ່ງ ເມີນ ເຈັນ ເອີຍ ຈີ ລີ ຈຸ້ວ ມັນ :
“ເຮັມກິໃຊ້ສຸກາມີຕໃນການອົບນາຍເຮືອງຈາກຕ່າງ ຈະ ເຫັນກາຮມເຫັນ ກາຍໃກ້ກຳລັງໃຈ ກາຍສັ່ງສອນການ
ອອກຕ້າ ກາຍເສີຍດສ ແລະກາຍເຫຍັ້ນ ຈາລາ ກາຍສົກນາສຸກາມີຕ ກາຍກຳຄວາມເຫົາໃຈກັນກວາມໝາຍ
ແລະຂອນເຫຼຸດອາຍໃນການໃຊ້ກຳສຸກາມີຕແຕ່ລະບົບທ ກລ່າວກີ່ອເຮັມກິໃຊ້ກຳສຸກາມີຕໃນສັນການຜົ່າເຫັນ
ໄດ້ແລະໃຫ້ເພື່ອອະໄຣ ດັ່ງຕ້າວຢ່າງຕ້ອໄປນີ້”

(一) ໄປ ເພີ້ງ ຈີ ລີ “ເສີຍແຮງປັດ່າ”

“ໄປ ເພີ້ງ ຈີ ລີ ເທືອ ອີ ຈູ້ອ ຈູ້ອ ຈູ້ ປຶ້ວ ປຶ້ວ ໄກ ເຫັນ ປຶ້ວ ປຶ້ວ ເຫັນ ຈົ້າ
ເຈັນ ອີ ເຈັນ ສັ່ງ ອູ້, ຕັ້ງ ດັກ ຈົ້ວ ມັນ ເຊັ່ງ ເລື່ອ, ເຖິ່ງ ເໜ່ມຍ ອີ ເຕັ້ງ ຕ້າວ ເພີ້ງ ພິ່ນ ເທືອ ປຶ້ວ
ໂຄງ, ເຈັນ ຈູ້ອ ໄປ ເພີ້ງ ຈີ ລີ

“ມີກວາມໝາຍວ່າກໍາງານແລ້ວໄນ້ໄດ້ຮັບຄ່າຕອນແທນ ເຫັນກາຮ່ວຍຄົນອື່ນສ້າງນ້ານ ເນື້ອງການ
ເສີຍສັ່ນແລ້ວ ໄນໄດ້ຮັບຄ່າຕອນແທນແມ່ນແຕ່ນາທເດືອນ ເປັນກາຍເສີຍແຮງປັດ່າ”

(二) ปั้น เหมือน นั่ง ผู้ “สอนหนังสือสังฆราช”

ปืน : หู่่ ปืน, ชื่อ ぐ ได้ อ้ว หมิง เตอ นุ่ จี๊ยง . ญี่ปุ่น เจ๊ยง บัง เตอ ญี่ปุ่น ดาว. ปืน เหมิน นั่ง ญี่ปุ่น ชื่อ ใจ ไจ ญุบ ห่าก เตอ นุ่ จี๊ยง เมี้ยน เฉียน ไหล เสียน ชื่อ จ๊ะ จว็อก นุ่ ห่าว เตอ ไจ หนึ่ง. เจ๊อ หลี ชื่อ ปี ว ไจ เนี่ย หัง เจิ๊ย เมี้ยน เฉียน ไป นั่ง จ๊ะ จ๊ะ เตอ เสี๊ยว จี, ญี่ปุ่น เลี้ยง ลี. หุ : อ้ว เตอ เဟบุน จ๊ะ อี เว่ย เหลี๊ยว ญี่ปุ่น, ญุบ เปี้ยน ไจ หนึ่ง จูอุ เมี้ยน เฉียน ไป นั่ง จ๊ะ จ๊ะ เตอ เปี้ยน ชื่อ, เปี้ย แซ่ยน เตอ เท็น ญี่ปุ่น ชา, เဟบุน เหมิน พิ ผัง ทาก ชื่อ ปืน เหมิน นั่ง ญี่ปุ่น, ญี่ปุ่น เลี้ยง. “หู่่ปืนเป็นช่างไม้มีชื่อเสียงมากของจังหวัดมณฑลไบราษ ศุภารย์ตักค่าน้ำมีความหมายว่า จุดความสามารถต่อหน้าผู้มีความรู้ความสามารถสามารถเห็นออกว่า เช่น มีคนคนหนึ่งคิดว่าตนเก่งมาก เลข แสดงความสามารถต่อหน้าคนที่มีความสามารถเห็นออกว่าเป็นการอวดตัว คนจึงกล่าวว่า เข้า “เด่นช้านหน้าบ้านหู่่ปืน” เป็นการไม้รุ้งกปะน้ำณความสามารถของตนเอง

(三), ปืน จัน ป่า เหลี่ยง “ปิงก้าว ข่ากีแรง”

อี จิน ชื่อ สือ ลัว เหลี่ยง, เป็น จิ้ง จื้อ ป่า เหลี่ยง. เป็น จิน ป่า เหลี่ยง ชื่อ อุ่อ เหลี่ยง เกื้อ เหยือน ช่าวอ เหลี่ยง พัง เตอ สือ ลัว เชียง ตั้ง, ปู เชียง จุ่ง เชี่ย. เป็น จิน ป่า เหลี่ยง ดุง ย่าง ไหล จื้อ เหลี่ยง เกื้อ ปู ไห ห่าว เตอ เหยือน. หุ : อ้ว เหลี่ยง เกื้อ ฟู วะ, อี เกื้อ เจี้ยว หวาน ; อี เกื้อ เชวี่ยง. อ้อ, สี หวาน ซี อึย เหยือน, ทา เหลี่ยง เจิน ชื่อ เป็น จิน ป่า เหลี่ยง, ปี ฉือ อี อึยง. “หนึ่งชั้งของจันในสมัยโบราณมีสิบหากคำลี ครึ่งชั้งก็คือแปดคำลี ความหมายเดิมคือทั้งสองฝ่ายมีกำลังเท่าเทียมกัน ไม่ชนะหรือแพ้กัน มักใช้ในการหมายที่ไม่ดี เช่น มีศรษฐีสองคน คนหนึ่งเจ้าเลห์ อีกคนหนึ่งคุร้าย ทั้งสองชอบรังแกคนเสมอ จึงพูดได้ว่าสองคนนี้ครึ่งชั้งแปดคำลี ดังนั้น จิงกีรา ปากีเรง จึงมีความเลวทรามชั่วร้ายพอ ๆ กัน”

(四), ឯកចុះខ្លួន ឱ្យម្រួតសេវាបាយកំណត់ថាគារបង្កើតរូបរាងនៃប្រព័ន្ធនឹងបានដាក់ជាប្រព័ន្ធរបស់ខ្លួន

ปี ฉื่อ เจี้ย เว่น ชื่อ ปี อ้ หมาย ฉื่อ, เจี้ยง ต์ เจี้ย เหยี่ยน เว่น ชื่อ. จื่อ ปี เบี่ยน หมาย เจี้ยง เสวีย
เว่นปี จื่อ จี สุ่ว, ต์ เวี่ย ปี จื่อ จี ตี เตอ เหยี่ยน ฉั่ง เจี้ยว ชื่อ เขอ ฉื่อ เตอ. สัง หุง เลือ หวี เจี้ยง
ยุ่น เ�อ เหยี่ยน เสวีย สี หุ; หล่า ชื่อ เลือ หวี เเจี้ยง เสวีย เจิง เสวีย สี, ฟู หมู่ เลือ หวี เเจี้ยง
จื่อ หนี่ เสวีย สี เห็อก ว้า ว้า ปี โลก รี ฉื่อ เจี้ย เว่น ใจ หนี่ ที่ เห็อก.

“ไม่มีความรู้สึกอياที่จะศึกษาความรู้กับคนที่มีฐานะด้อยกว่าตน เช่น ครุยินดีที่จะศึกษากับ
ลูกศิษย์ ฟ่อแม่บินดีที่จะศึกษากับลูก ๆ เป็นต้น”

(五), ຂໍ້ມາວ ແກ້ໄຂ “ເພີ່ມກໍາວອອກຈາກກະທ່ອມ”

“หมายเหตุ : เดิมหมายถึงบ้านพักของแขกที่ชนบท ต่อมาระเบ็นได้รับเชิญจากเล่าปีอ่องมา ดำเนินตัวแทนเป็นขุนนางชั้นผู้ใหญ่ ปัจจุบันหมายถึงวัยหนุ่มสาวเพียงเข้าทำงานไม่มีประสบการณ์ มาก มักใช้คำว่า “ฉันเพิ่งก้าวออกจากกระโทม” ไม่มีประสบการณ์ โปรดให้คำแนะนำด้วย”

(๖), չ էօր ժն էօր “Եին մայմո լս մայտեա”

ຊູ ເອ່ອຮ້ ຜິນ ເອ່ອຮ້ ຈູ້ອໍ ຈູ້ອໍ ຊວ່າ ທົວ່າ ຂວ່າ ຈົວ່າ ຈົວ່າ ເອ່ຍນ ເອ່ອຮ້ ອຸ່ນ ຈິ່ນ. ພູ : ອົ່ວ ອົ່ວ ເກົ້ວ ແຫຼຸນ ຊວ່າ ເລວເອົ້ບ້າ ຈົວ່າ ໂມປ່າ ຈູ້ອໍ, ກົວ່າ ເລວ ປູ້ ຈົ່ວ ທາ ອົ່ວ ທາ ປູ້ ຈົວ່າ ເລວ, ສົ່ວ່າ ແຫຼຸນ ຈາວ ມອ ປູ້ ຕຶ້ງ, ເປັນ ພິ ພິ ເຈົ້ວ ເກົ້ວ ແຫຼຸນ ຊວ່າ ຢູ່ ເອ່ອຮ້ ຜິນ ເອ່ອຮ້, ແນຍ ອົ່ວ ອົ່ວ ດັ່ງ “ໝາຍດັ່ງການພຸດຍ່າງໜັ້ນແຕ່ທໍາອົກຍ່າງໜັ້ນ ໄນມີວາຈາສັດຍ໌ ເຊັ່ນມີກົນບອກວ່າຈະທຳງານອ່າງ ໜັ້ນ ແຕ່ດ້ວຍມາໄໝ່ນາເຫັນເກີນອກວ່າໄໝ່ທໍາແລ້ວ ທໍາໄໝ່ກັນເຄົາໃຈເຂົາໄໝ່ດູກ ກົນຈົກລ່າວ່າເຂົາວ່າພຸດຈາ ໄນແນ່ໄໝ່ນອນ ເຖິນດ້ວຍນີ້ລົບດ້ວຍເທົ່າ”

(七), ມູນ ຜູ້ອ່າງເຈີບ ວິ “ນໍ້າພິ່ງເຮືອ ເສື່ອພິ່ງປໍາ”

ມູນ ຈູ້ອໍເຊີຍ ອີ ຈູ້ອໍ ປົ່ວໍ ກວ່າ ເຈີ ທວ່າ ແຫຼຸນ ຂວັນ ຈູ້ອໍ ເສີບນ ປື້ນ ດ້ວຍ ລ້ໄກ ກວນ ຈູ້ຈໍ ເຫຍນ ນີ້ເຊີຍ,
ເຊີຍ ຖໍ່ ອີ ມູນ. ພຸ : ວ້າ ເຫດີບ ເກົ່າ ຕື່ວໍ ເຊີຍ ປື້ນ ເຫດີບ ເຕົມ ກວ່າ, ກວນ ຈູ້ ສູ່ອໍ ເພີນ ວ້າ
ກາວ, ເຊີຍ ຈູ່ ມູນ ແຂວ ເອີ ຄູ້ອໍ ອີ ເອີຍ ເຕົມ ນີ້ເຊີຍ ກວນ ຈູ້, ຈູ່ ຄຸ່ນ ແນ່ນໍ ເກົ່າ ກວ່າ ເຈີ ຫົ່ວ ຜົນ
ພື້ນ, ເງົ່າ ເຫດີບ ເກົ່າ ກວ່າ ເຈີ ໂດວ ຢູ່ ເຊີຍ ປື້ນ ສູ່, ດັ ເຊັງ ສູ່ອໍ. ກັງ ທ່ວນ ນິ້ນ. ທົ່ວ ດ້ວຍ ເຊີຍ ຈິນ
ຈູ້ ເຕົມ ວ້າ “ມູນ ກວ່າ ດ້ວຍ ດ້ວຍ ທັນ” .

“หมายถึงผลได้กับผลเสียมีความเกี่ยวข้องกันอย่างแน่นแฟ้น ต้องพึ่งพาอาศัยกัน เช่น มีสองประเทศชาชยเดนติดต่อกัน มีความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นเหมือนรัมฟีปักกันฟื้น ถ้ามีประเทศอื่นมากรุกราน ทั้งสองประเทศนี้ก็จะร่วมมือต่อสู้ร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน มีสุภาพยัตอึกค้ำที่มีความหมายได้เคียงกันเช่น “รัมฟีปักกันหาย พื้นหน้าว”.

(๘), ต้า จง เสี่ยว ไกร “กระต่ายตันตุน”

ต้า จง เสี่ยวไกว์ เตอ อ้ว ช้อ ชื่อ อุ่อ กว้อ หวไช พ่า. หู : อ้ว เตอ เဟบุน กົ່ນ ຕ້າວ ດັງ ເວີຍ ເຈິບ
ກວ້ວ ເຕອ ຜົນ ທູ້ອ ອູ້, ເປີບ ເຫັນ ເຫັນ ເຕືອ ຕ້າ ທຳ ຕ້າ ເຈົ້າ ປີ່ໄລ, ມີ ທູ້ອ ອູ້ ແຮມ ຫຼາວ. “ເປີບ ເຫຼູ້
ເອີຍ ຕ້າ ຈົນ ເສື່ຍາ ໄກວ້, ຕວອ ກົ່ນ ຈີ ທູ້ອ ຈົ້າ ສີ ກ້ວນ ເດອ”

“มีความหมายว่าตกลงกิจกรรมกันไป เช่นมีคนเห็นสิ่งที่น่าสนใจไม่เคยเห็น ตกใจส่วนร้องเสียงดัง คนอื่นบอกเขาว่า อ่าทำเป็นกระต่ายตุ้ม เมื่อเห็นปอยแล้วก็จะชนไปเอง”

(九) ຕັດ ວິຊ້ອ່ານ ແກ້ວ ຜູ້ງ ເຫັນ ວິຊ້ອ່ານ ວິຊ້ອ່ານ “ເປັນພະລັກນຳນີ້ ເຄະຣະມັກວັນນີ້”

ຕັ້ງ ອີ່ ບູ້ອ່າເຫຼວ ຈຸ່ງ ຫຼວງ ອີ່ ບູ້ອ່າ ຈຸ່ງ ຈຸ້ອ່າ ບົ່ງ ໄກລ ຈີ ເພີ້ງ ເຕືອ ກວົວ ເຊິ່ນ ຂົວ ຈຸ້ອ່າ ປູ້ ເບຸ່ນ ເຈຸ່ນ. ໜູ້ : ວ່າ ເງື່ອຍ ເບຸ່ນ ຈົວ ຈຸ້ອ່າ ເໝນຂ ວ່າ ກຳ ຢື່ງ, ເໝນຂ ວ່າ ຜົ່ງ ແກ້ວມະນີ ຈີ ສຳວັກ, ກວົວ ອີ່ ເທີບັນ ທາວນ ອີ່ ເທີບັນ, ປິນ ຈຸ້ອ່າ ປູ້ ຜູ້ ເລື່ອ ເບຸ່ນ, ຈິນ ເທີບັນ ປູ້ ຢ່າວ ລວ ມົມ ເທີບັນ ເຕືອ ຈຸ້ອ່າ. ເບຸ່ນ ເໝນນີ້ ພິ ຜົ່ງ ເຊິ່ນ ເບຸ່ນ ເຫຼວ ດັກ ຈົວ ໄກລ ຖ້າ ຕັ້ງ ອີ່ ບູ້ອ່າເຫຼວ ຈຸ່ງ ຫຼວງ ອີ່ ບູ້ອ່າ ຈຸ່ງ, ເໝນຂ ວ່າ ປູ້ ເບຸ່ນ ມີ ເສີ່ງ.

“ใช่เป็นค่าเบี้ยนคนที่ทำงานอย่างเสียไม่ได้ เช่นคนที่ทำงานไม่มีภาระจิตใจไม่ใช่ความคิดและไม่รับผิดชอบ ผ่านไปวันหนึ่งก็ันไปวันหนึ่ง ไม่คิดถึงเรื่องของวันพรุ่งนี้ เรายังพูดว่าเขามีเป็นพระวันหนึ่ง เศาะระฟังวันหนึ่ง”.

(十), ដែង អ្នែក កុប ចុន “ប្រលៀមតេវខ្សោយ”

ຝຶ່ງ ຖຸ ກຸມ ຈັນ ຈູ້ອ ປີ ວ ທູ່ ທູ່ ຕ ເຫັນ ດວກ ໄກວ ເຫັນ ຫຼື ໄກວ ແກ້ວ ຈົວ ໄກວ ໄດ້. ຖຸ : ຈົ່ງ ດາ ຈາ
ຕ້າງ ເລື່ອໄກວ ເຫັນ, ກວນ ກ່ວນ ປູ້ເອີ້ນ ດວກ ຝຶ່ງ ສົງ ປູ້ກ່ວນ, ທູ່ທາ ເມີນ ຫຼື ໄກວ ດັ່ງ ຈົນ ເຫວຍໄກ
ເຫັນ ທຳນິນ, ເຫັນ ແກ້ວ ເປັນ ຈູ້ອ ເຈື້ອ ຈົ່ງ ດາ ຝຶ່ງ ຖຸ ກຸມ ຈັນ, ເອີ້ນ ສົງ ຈູ້ອ.

“หมายถึงปล่อยศัตรูหรือผู้ร้ายให้ห้องมาทำความช้ำ ก่อความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น เช่นตำรวจ ขับใจผู้ร้ายได้แล้ว แต่ควบคุมไม่เข้มงวดหรือปล่อยปล่อยให้ห้องมา ก่อความเดือดร้อนให้กับผู้อื่นและทำความช้ำอีก คนก็จะกล่าวหาตำรวจว่าบ่อนพร่องในหน้าที่ ปล่อยเสื่อเข้าไป”

(十一), ເພີ ດັນ ວົ້ວ ສູ່ອ “ລິ້ມນອນລິ້ມກິນ”

ດັນ : ຫຼຸ້ບ ເຈົ້າ. ສູ່ອ : ຫຼຸ້ອ ພືນ. ເພີ ດັນ ວົ້ວ ສູ່ອ ຈົ່ວ ຈົ່ວ ພືນ ທີ່ ຫຼຸ້ບ ເຈົ້າ, ວົ້ວ ເລືອ ຫຼຸ້ອ ພືນ. ສັງ ມະ
ເສົ້ວຍ ສີ ຈຸວຸ ຜິນ, ເລີດນ ຫຼຸ້ບ ເຈົ້າ ຫຼຸ້ອ ພືນ ໄດ້ ວົ້ວ ຈົ່ວ ເລືອ. ຢູ່ : ສັງ ຈົ່ວ ວົ້ວ ເສົ້ວຍ ເວັນ ເຕືອ ແຫຼຸນ
ໄຕ ຈົ່ວ ຈຸວຸ ຜິນ ຈົ່ວ ຈົ່ວ, ຜຸ່ງ ສຸ່ງ ເພີ ດັນ ວົ້ວ ສູ່ອ, ອື່ບ ອົ່ງ ຈົ່ວ ເຕືອ ເສົ້ວຍ ສີ ເຕືອ.

“ໝາຍຄືນມີຄວາມຕິ່ງໃນກາරສຶກຍາເຄົາເຮັບອັນດັນນອນລິ້ມກິນ. ເຊັນກົນທີ່ມີຄວາມຮູ້ນັກຈະເປັນກົນ
ທີ່ມີຄວາມຕິ່ງໃນກາຣີຝາກວາມຮູ້ທັງກວານແລະກາລາກົນຈຳນອນລິ້ມກິນ”

(十二), ເກົ່າ ເລີຍ ວົ້ວ ເອ່ອົ້ “ກຳແພັງນິ້ມ ປະຕູມົມຕາ”

ເກົ່າ ເລີຍ ວົ້ວ ເອ່ອົ້ ເຕືອ ອົ່ງ ຈົ່ວ ຕີ່ ຈົ່ວ ແຫຼຸນ ເມີນ ຫຼາວ ທົວ ເຈົ້າ ເສົ້ວຍ ຈິນ, ວົ້ວ ລີ ປູ້ ເຈົ້າ
ຫຼາວ ຖຸ ປົກ ມີ ເຕືອ ທົວ ທົວ ທົວ. ຢູ່ : ວົ້ວ ອົ່ງ ເກົ່າ ຈົວ ມີ ມີ ກົງ ຈົວ ເຕືອ ແຫຼຸນ, ທາ ວົ້ວ ສູ່ອ ປູ້ ເສົ້ວຍ
ຈິນ, ເຖິ່ນ ອົ່ງ ຫຼາວ ທົວ, ທົວ ຈົ່ວ ວົ້ວ ແຫຼຸນ ຈົ່ງ ກໍາ ທາ ຫຼາວ : “ໜີ່ ປູ້ ເຈົ້າ ສູ່ ເປັນ ຫຼາວ ທົວ
ເຈົ້າ, ເສົ້ວຍ ຈິນ ເຫັນ ອົ່ງ ມີ ນີ້ ເກົ່າ ແຫຼຸນ ຈົ່ວ ຕ້າ ເລືອ! “ທົວ ດື່ອ ເຫັນ ຈົ່ວ ຈົ່ວ ເຕືອ ວົ້ວ” ເລີຍ ວົ້ວ
ເພີ້ງ, ປັ້ນ ວົ້ວ ເອ່ອົ້.

“ສຸກາມີຕົ້ນນີ້ເຕືອນໃຫ້ກົນເກົ່າຕ້ອງຮັມຕະວັງກຳພຸດ ອ່າຍ່າເພຍຄວາມສັນ ເຊັ່ນ ມີຄົນໜຶ່ງທີ່ກົນ
ອີ່ງໃນໜ່າຍງານສັນ ພຸດຈາໄມຝຳກ່ອບຮະນັມຕະວັງ ກົນຈິງເຕືອນເຂົາວ່າ “ຂະຫຍາດທີ່ເຮືອພຸດຈາ ກຳແພັງນິ້ມ
ປະຕູມົມຕາ ອ່າຍ່າເພລອເພຍຄວາມສັນໃຫ້ກົນອື່ນຮູ້ເຈົ້າ” ມີສຸກາມີຕົ້ນກ່ານໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມໝາຍໄກດ້ເຄີຍ
ກັນກີ່ອ “ກຳແພັງນິ້ມ ພັນນິ້ມ”

(十三), ຢ່າ ອົ່ງ ຖລາວ “ຂອນຄວາມສນາຍ ເກລີຂດກາຮຳກົນ”

ຢ່າ : ສີ ຫວນ. ວົ້ວ : ຢ່າ ເອີ້ນ. ຢ່າ ອົ່ງ ບລາວ ຈົ່ວ ຈົ່ວ ສີ ຫວນ ວົ້ວ ອົ່ງ, ຢ່າ ເອີ້ນ ບລາວ ຕັ້ງ. ຢູ່ : ປູ້
ຫຼຸ້ມ ເຈົ້າ ວົ້ວ ຈົ່ວ ທັນ ປູ້ ພືນ ເສົ້ວຍ ປູ້ ເຈົ້າ ທັນ ວົ້ວ ດື່ອ, ເອີ້ນ ວົ້ວ ບລາວ ຕັ້ງ, ເຖິ່ນ ແຫຼຸນ ໄຕ
ອີ່ງ ກາຍ ເຖິ່ນ ໄອ ບລາວ ຕັ້ງ, ຈົ່ວ ສູ່ອ ລີ ລີ, ປູ້ ເຈົ້າ ວົ້ວ ຢ່າ ອົ່ງ ບລາວ ເຕືອ ສີ ກົວ.

“ເປັນກ່າວສຸກາມີຕົ້ນທີ່ພໍອແມໄໃກໃນກາຮຳສັ່ງສອນອຸກໆ ວ່າວ່າຢ່າຂອນແຕ່ຄວາມສນາຍ ເກລີຂດກາຮຳກົນ
ທຸກກົນຕ້ອງຮັກໜັກທີ່ກາງຈານຂອງທຸກ ບັນຍຸນດຳແນ້ນຂອງທຸກ”

(十四), ຈົນ ຈູ້ວ່າ ເອີ້ນ “ກົງທອນໃນຫຍກ”

ຈົນ ຈູ້ອ່ວັງເຊີ້ນ ເຕືອ ອໍ່ຈ້າວ ຈູ້ອ່ວັງ ຈູ້ອ່ວັງ ດັບ ເອີ້ນ ກາວ ກຸ່ມ ເຕືອ ອໍ່ຖຸ, ອໍ່ປັນ ຢ່າ ໄກສ ຈົນ ສຸນ
ຝູ ຜູ.ຫຍຸ : ອໍ່ວ່າ ແຫຼຸນ ຈົນ ສຸນ ສໍາ ສັງ ສຸວ່າ, ເພີ້ງ ອໍ່ວ່າ ຫົວ ຖຸ ເຢືອ, ເຈິ້ນ ຕ້າວ ຈົນ ມັກ ຈົນ ເຫັນ
ເນື້ນຢັ້ງ ທຳ ແລ້ວຢັ້ງ ຈູ້ອ່ວັງ ຈົນ ຈູ້ອ່ວັງເຊີ້ນ, ເທິຍັນ ເຊິ່ງ ອໍ່ຖຸ ເອີ້ນ! ພວ້ມ ສົ່ວ່າ ເຊິ່ງ ຈົນ ຈູ້ອ່ວັງ ເຕືອ ບົວ
‘ຈົນ ວ່າ ແລ້ວຢັ້ງ ເຫັນ’

“สุภาษณ์ค่านี้มีความหมายว่าชาญหลงที่เป็นคู่รักกันเป็นคู่ที่สูงส่งคู่ควรกัน มักใช้คำอาหยพร คู่ป้าสาวในพิธีแต่งงาน เช่น ในงานแต่งงาน เพื่อน ๆ มาแสดงความยินดี พอดีเห็นคู่ป้าสาว ก็จะช่วยว่า “ชั่งสมกันเหลือเกิน เสมือนกับทองใบหยก” มีสุภาษณ์อีกคำหนึ่งที่มีความหมาย ใกล้เคียงกันคือ “ทองกับหยกคู่ควรกัน”

(十五), សំគាល់ ឱ្យ មាន “កណ្តុះការរបៀប”

ຈົ່ງ ຕີ່ ຈູ້ ຢ້າ ເຕວ ອີ່ ຂ້ອງ ຈູ້ ປໍ່ ວິ ເລື່ຍນ ຈູ້ອ່າງ ສຸກ ເຕວ ແຫຼຸນ. ມູນ : ອີ່ ເກົດ ເລື່ຍນ ເຊື່ບ ແຫຼຸນ ຕີ່ ອີ່ ຂ້ອງ ຕ້າວ ຕ້າ ເຄຸນ ຈູ້ອ່າງ, ສ່ວ່ອ ເລື່ຍນ ສ່ວ່ອ ແກ້ວມ, ເລື່ຍ ເລື່ຍ ປູ້ ຕັ້ງ, ເກັ້ນ ປູ້ ສູ່ ຈູ້, ເຖິນ ເລື່ຍ ຈູ້ ຈົ່ງ ຕີ່ ຈູ້ ຢ້າ.

“คำสุภาษณ์นี้เปรียบกับคนที่มีประสบการณ์น้อย เช่นคนบ้านนอกครึ่งแรกที่เข้ามาในเมืองไม่คุ้นเคยและไม่รู้จักกับสิ่งที่เห็นหรือสัมผัส เหมือนกับในคลาสroom”

(十六), ໂຈ່າ ມີ ຜູ້ເຈື້ອນ “ປາກຫວານ ກັນເປົ້າຫາ”

ໄປ່ ມໍ ຜູ້ເຈັນ ຈຶ່ອ ປີ ວິ ຈຸ່ຍ ອົດ ຈຸວອ ເຕືອ ເຫັນ ທ່າງ, ອັນ ຈຸ່ງ ສົງ ເຊີຍິງ ເຕືອ ເຈົ້າ ທ່າວ ເຖິງ. ບໍ່ຢູ່ : ຈຸ່ງ ກວ່ວ ງຸ່ໄດ້ ສີ ສຸ່ອ ຈຸ່ງ ອ້າ ເຫລືຍ ເກົວ ຕ້າ ຈວັນ ຈຶ່ອ ເຈິບ, ເປັນໄຫລ ຈຶ່ອ ທ່າງ ເພີ່ງ ອ້າ, ໂຍ້າ ໄຫລ ເພີ່ນ ເປົ້ນ ໃຫ້ ເຫລືຍ ເກົວ ປູ້ ດັວ ເຫລືຍ ເກົວ ງຸ່ໄດ້ ຕ້າ ຈວັນ ຈຶ່ອ, ຊັ້ນ ອີ່ ເກົວໄສ ພ້າ ລົ່ງ ອີ່ ເກົວ ງຸ່ຂ ຕ້າໄປ ຈຶ່ອ ຈີ່ເຕືອ ຈວັນ ຕຸ້ຍ, ຮ້າງ ຈຶ່ອ ຢ່າງ ທ່າງ ເພີ່ງ ອ້າ ເຕືອ ມົນ ອີ່, ປໍາ ລົ່ງ ອີ່ ເກົວ ຜົ່ງໄຫລ ມັນ ເຊື້ອ ເຫຼືບ ສາວ ວິ່ງ ທາ, ຕົ່ນ ປູ້ ຈຳ ອັ້ນ ຈຸ່ງ ປໍາ ເກົວ ແຫຼຸນ ເຊີຍ ວິ່ກາ ເຊິ່ງ ຈຸ່ງ ເຊັ່ນ ສຸ່ນ ເພີ່, ເຖິ່ວ ຈົ້າ ຈຸ່ອ ໄປ່າ ມໍ ຜູ້ເຈັນ ເຕືອ ຈຶ່ອ ສຸ່ອ. ຮ້າງ ຈຶ່ອ ເຊີຍ ຈົ້າ ຈຶ່ອ ເຕືອ ອ້າ “ໄປ່ຈຶ່ອ ຈຶ່ອ ຈິນ ເພີ່” “ໜາມຢັ້ງປາກພຸດດີ ແຕ່ເຫັນເດີທີ່ໃຈຄົກຮ້າຍ ເຫັນໃນສົມບໍຈິນໂນຮາມນີ້ນການທ່າງສອງຄົນນາຍ ກ ກັນ ນາຍ ຊ ເດີມເປັນເພື່ອນສະນິກັນ ຕ່ອມາຕ່າງໄດ້ເຫັນທ່ານກັນເຫັນເມືອງສອງຝ່າຍ ນາຍ ກ ກັນ ນາຍ ຊ ຈະກໍາໄຫ້ທ່າງຮອງຄຸນພ້າຍແພື່ຈິງຄົດອຸນາຍໜານນາຍ ຊ ມາທີ່ບ້ານ ແດ້ກໍາສັ່ວັນໄຫ້ນາຍ ຊ ຕ້ອງຖຸກຈັບ ໄປ້ອງຄຸກແລະຄຸກທ່າງໆຢ່າງກາຍຈົນກລາຍເປັນຄຸນພິກາຕ ກົນຈົກລ້າວ່ານາຍ ກ ເປັນຄຸນປາກຫວານ ໄກຮ້າຍ ມີສຸກາຜິມຕອັກຄໍາທໍາມີຄວາມໜາມຢັກສິດເກີຍກັນຄື້ອ “ນ້ອດື້ອດານ ປາກຄານຄົມກົງ”

(十七) ຫລາວ ມໍາ ຫຼູ້ອ ຄູ້ອ “ນ້າແກ່ຮູ້ກາງ”

ຫລາວ ມໍາ ຫຼູ້ອ ຄູ້ອ ຈຸວ້າ ຫລາວ ມໍາ ເຢັນ ຫຼູ້ອ ຄູ້ອ ຖ. ເຊິ່ນ ຈົ່ວ ອ້າ ຈົ່ງ ເລື່ນ ເຕືອ ແຫຼຸນ ສູ່ຈີ່
ຈົ່ງ ກ່າວ, ເຂອ ອໍ່ ເກີບ ໂກ້າ ແຫຼຸນ ອື່ງ ພູ : ອໍ່ ເກົ້າ ປິບ ຫຼູ້ອ ຈູ້ຈຸວ້າ ຄົ່ງ ໄກສະ ພິຈີ່ ພິຈີ່ ແຫຼຸນ ຈົ້ອ
ເຫັນ, ເຖິ່ງ ເຊີ່ ຈົ້ອ ເຫັນ ປູ້ຈີ່ ເລື່ນ ເອັນໄກ ຖຸ່ນ ກົງ ຈວອ, ຈົ່ງ ລົ້ມ ອ້າ ຈົ່ງ ເລື່ນ ເຕືອ ມໍາ
ຈົ້ອ ເຫັນ ໄກສະ ໄດ້ ທີ່ ເຈີຍ ກົງ ຈວອ. ຜວ່ອ ເມີນ ປົ່ງ ເຖິ່ງ ດັລ່າງ ຈົ້ອ ເຫັນ ຫຼູ້ອ ຫລາວ ມໍາ
ຈົ້ອ ຖ.

“ໝາຍດິງຄົນທີ່ມີປະສົບກາຣັດແລະສານາຣດເປັນຜູ້ນໍາທາງຄົນອື່ນໄດ້ ເຊັ່ນໄວງຈານແຫ່ງໜຶ່ງຮັບຄົນ
ຈານໃໝ່ເຂົ້າມາກຸ່ມໍ່ນີ້ ຄົນຈານໃໝ່ມີ່ນໍາທາງບໍ່ຈະເຮັ້ນດັນທາງຈານອ່ຍງໄວດີ ຕ້ອງເຊັ່ນຜູ້ເຂົ້າຫາຄູ
ມາອນນົມຄົນພານໃໝ່ແລ້ວນີ້ ເກົ່າງປັບຜູ້ເຂົ້າຫາຄູຄົນນີ້ວ່າເປັນນ້າແກ່ຮູ້ກາງ”

(十八), ລໍ ປູ້ ຈົ່ງ ຈົ້ອ “ເຫົ້ອນບ່າກ່າວແຮງ”

ລໍ ປູ້ ຈົ່ງ ຈົ້ອ ຈົ້ອ ຈົ້ອ ຈົ້ອ ເຕືອ ມີ ຊົ່ວ້າ ປູ້ ດ້ວຍ ເນັບ ຈົ່ງ ເຊິ່ນ ຈົ້ວ ເຕືອ ຈົ້ອ. ພູ : ອ້າ ເຕືອ
ແຫຼຸນ ແຫຼຸນ ຈົ້ອ ດ້ວຍ ເລື່ນ ດ້ວຍ ເລື່ນ, ຈົ່ງ ດ້ວຍ ເສີ່ງ ຈົ້ວ ເທິ່ນ ຕວ້າ ກົງ ຈົ້ວ ດ້ວຍ
ທ່ານ ເທິ່ນ ຢູ່ ເຕືອ ດັກ ທີ່, ຕັ້ນ ຈົ້ອ ຈົ້ອ ຈົ້ວ ລໍ ປູ້ໄກ, ປູ້ ມີ ຈົ້ວ ເລື່ນ, ເມີນ ຈຸວ້າ ລໍ ປູ້ ຈົ່ງ,
ຈົ້ວ ເຊິ່ນ ຈົ້ວ ຈົ້ອ ເຕືອ ອ້າ ‘ຈົ່ງ ອ້າ ທີ່ ເອັນ ລໍ ປູ້ ຈົ້ວ’

“ມີການໝາຍຫວ່າມີ່ນີ້ແຮງກາສັງທີ່ຈະສານາຣດທ່ານາໃຈຄົດຫວູ້ຄວາມຕ້ອງກາຣອງທັນໄດ້ ເຊັ່ນມີ
ຄົນອາຍຸນາກແລ້ວຫວູ້ມີສຸຂພາພື້ນແປ່ງແຮງ ແຕ່ອຫາກຈະທ່າງນາມາຍຫວູ້ທ່າງໜັກ ຈົ່ງ
ແຮງກາສັງໄມ່ດີ່ ໄນສານາຣດທ່າໄດ້ ຈຶ່ງອອກວ່າເຫົ້ອນບ່າກ່າວແຮງ ມີສຸກາຍືດອັກຄໍາຫົ່ງທີ່ມີການໝາຍ
ໄກສັກເກີຍກັນຄົວ “ໃຈຄົດຫາກທ່າ ແຕ່ແຮງໄມ່ດີ່”

(十九), ລໍ ລົ້ມ ຈົ້ອ ຖຸນ “ໄລກນາກທ່າໃຫ້ສຕືບປຸງຄູາຕົ້ນ”

ລໍ : ລໍ ຈົ້ອ : ດ້ວຍ ຈົ້ອ. ລໍ ລົ້ມ ຈົ້ອ ຖຸນ ຈົ້ອ ຈົ້ອ ວິ່ນ ເລື່ນ ທັນ ຖຸນ ລໍ ຈົ້ອ, ສູ່ໂຄ ທັນ ນຳ, ຈົ້ວ ຈົ້ວ
ໜູ້ ປູ້ ເຫຼຸນ ດ້ວຍ ຈົ້ອ. ພູ : ອ້າ ເຕືອ ແຫຼຸນ ເປັນ ໄກສະ ປູ້ ຈົ້ອ ກ່າວ ໂກ້າ, ຕັ້ນ ຕັ້ນ ທ່າ ເຊິ່ນ ດ້ວຍ
ປັບ ແຫຼຸນ ເຕືອ ເລື່ນ ໄດ້, ວິ່ນ ເລື່ນ ໂກ້າ ສູ່, ເມີນ ໂກ້າ ນຳ ນຳ ບຸນ, ຈົ່ງ ເຊີ່ ດ້ວຍ ເລື່ນ
ເຕືອ ໄດ້ ສູ່, ເຈັນ ຈົ້ອ ລໍ ລົ້ມ ຖຸນ, ສູ່ ຈົ້ອ ຈົ້ອ ຈົ້ວ ເຊິ່ນ ໄປ ມັນ ເຊິ່ງ.

“ຄົນທີ່ມີການໄລກນາກ ມັກຈະທ່າໃຫ້ສົມອງຂອງທັນໄນ ກະທ່າສັງທີ່ທັນໄມ່ເກົຍຄົດ ເຊັ່ນຄົນທີ່
ໄມ່ເກົຍໄມ່ຍ່ອງ ເມື່ອເຂົ້າເກີນເຈັນທອງນາມາຍ ເກົດຄວາມອໜາກຫຸ້ນມາ ຈຶ່ງກລາຍເປັນຄົນໄມ່
ທ່າໃຫ້ເສີບຂໍອແລະເສີບອນາຄຕ”

(二十), หนัง เลี่บ เดือน หน้า “ชื่ออยู่ต้อนดัน ชื่ออยู่บันนังทหาร”

ເຄີຍນ ມາວ : ຖໍ່ໄດ້ ສົງ ຈວິນ ຢ່າງ ມາວ ຜ່າວ ຈວອ ຕີ້ອ, ໂກ່າ ໄກ້ ຕຸຍ ອຸ່ນ ເຕັມ ຖຸບ ເຄີຍນ ເມື່ອນ. ເຊິ່ນ
ປັ້ງ ວ ມັງ ຂໍ້ໄພ ແກ້ວ ໄກ້ ເຄີຍນ ໂດວ. ພະຍ : ປັນ ຮັດ ເຕັມ ດັງ ເສົວບ ຈຸງ, ນາງ ແກ້ວ ຜົນ ສູ່ອ ເສົວບ ຕີ່
ເຕັມ ຖໍ່ ຢ່າງ ດັງ ເຕັມ ດັງ ເສົວບ, ທາ ເມື່ອນ ເຕັມ ຈ່າວ ຈູ້ອ ເຈິງ ອີ, ຢ່າງ ຈູ້ອ ມັງ ແກ້ວ ເຄີຍນ ມາວ.

‘ช่างหารที่ทำด้วยฝันน่าทางกองทหารเดินทัพในสมัยจิโนราษ ปัจจุบันหมายถึงชื่อเรียงอยู่ต่อหน้า เช่นนักศึกษาที่มีความขยันหมั่นเพียร ผลการสอนของเขามักอยู่ต่อหน้าของราชบัลลังก์’

(二十一), អាមេរិក ចុង ជីន “សាន្តកំណើតបើនប៉ូន”

“มีความหมายว่าถ้าคนเรามีความมานะพยาบาลและทำอยู่เป็นนิตย์ แม้แต่ทั่งก็จะสามารถ ฝันให้เป็นเป็นได้ เช่นในการศึกษาวิชาภาษาจีน ซึ่งเป็นวิชาที่ยากมากแต่ถ้ามีจิตใจเข้มแข็ง ขยันหมั่นเพียร มีความมานะพยาบาลศึกษาจนอยู่เสมอ ก็จะสามารถประสบความสำเร็จในการ ศึกษาได้”

(二十二), ໂອ່ງ ຕ້າວ ຜູ້ເກີດນີ້ “ມີກຳນົມຕາຍ ຂາບີ່ນົມຫາດ”

ໄວ່ ຕ້ານ ຂໍ້ອ່າດ ເລີຍນ ຈູ່ອ່າດ ປັບປຸງ ເຫຼື ດົກ ດັ່ງ ເກື່ອ ປູ້ຕ້ານ. ພູ : ອ້າ ເຫຼື ຜູ້ ຕໍ່ເປັນໄຫລ ກົມ ດັ່ງ ເທິນ ທ່ານ, ໂຢ້າໄຫລ ອ້າ ມ້ວ່າ ຈົ່ງ ເປີບ ປູ້ ສ່າງ ຮ່ວ່ອ ຕໍ່ ຈັນ ເຖິງ ຂົງ ພົມ ດ້ວຍ, ສໍ້ອ່າດ ຝຶ່ງ ເຈີນ ເຈົ້າ ພາວ ຈີ່ລົ້າ ອ້າ ຝຶ່ງ, ເປີບ ພາວ ຈີ່ເຫຼື ດົກ ອ້າ ຝຶ່ງ ສ້ອງ ຖຸ ໂວ່າ ຕ້ານ ຂໍ້ອ່າດ ເລີຍນ, ເກື່ອ ປູ້ຕ້ານ ຢູ່ອ້າ ເຫຼື ເຫຼື ເຊັ່ນ ດັ່ງ ເອົ້າ ທ້າວ ເຊັ່ນ ເນື່ນ ປູ້ນັ້ນ, ຮຸ້າ ດັ່ງ ທຳ ທຸ. (ຈໍ້ອ : ພູ ເຈີບ ເວັ່ນ “ຂໍ້ອ່າດ” “ທີ່ດີບັນຍັດແຫຼືອີ່າ ມານະຄົງການສົມພັນຮັບອົງການເຮັດຕົມໄໝໆາດ ເຫັນສາມີກາຣຍາກັກນັນນາກ ແຕ່ ອຸກຫັດຂວາງໂດຍຜູ້ໃຫຍ່ຫຼືວູ້ຮ້ອນບຸກຄລທ່າສານ ທີ່ໄກທີ່ຕ້ອງແຍກທາງກັນ ພ້າຍທີ່ອຸກຫຼວດທີ່ມີການອາສັບ ອາງຮັດຕືດເຄີຍຄົນຮັກອູ່ຕົດຕອດເວລາ ຮັ້ສືກນີມການຮະກມໃຈ (ກໍາໄວ້ໄປໃນທີ່ນ້ອງການມາຍເຄີຍກົດເຄີຍໄດ້)

(二十三), พາງ ຈຸນ ອິນ ວິ “ຢືນກອນອີຫຼອອກໄປເພື່ອນໍາກອນຫຍກເຫັນມາ”

ພາງ ຈຸນ ອິນ ວິ ຊົ່ວ່ອ ພາງ ຈຸນ ຂູ້ ຫີ, ອິນ ວິ ຈິນ ໄກລ, ໄກ່າ ໄກລ ປີ ວິ ພາ ເອີບນ, ຊົ່ວ່ອ ຈີ ຂູວົວ ຂູ້ ຂ
ເຊື່ອນ ເຕືອ ວິ ເຂົ້ານ, ອິນ ຂູ້ ພື້ນ ການ ມັນ ເຕືອ ວິ ເຂົ້ານ, ເຖິວ ຊົ່ວ່ອ ວິ ຈຸ່ງ ຊົ່ວ່ອ ເຂົ້ານ ຈຸ່ງ ດີອ.
ໜູ້ : ຖຸ ວິ ໄກ ສູ່ ເລືອ, ຕ໏ ເຈີຍ ປູ້ ພາ ເອີບນ, ອິວ່ອ ຊົ່ວ່ອ ມ່າວ ພາ ຈຸນ ອິນ ວິ, ເຂົ້ານ ຂູວົວ ຈີ ວິ
ຂູ້ ເຊື່ອນ ເຕືອ ທຳ, ຈີ ວິ ຕ໏ ເຈີຍ ພາ ເປົ້າ ການ ເຂົ້ານ.

“ເປັນສຸກາມີດທີ່ໃຊ້ເປັບປຸງໃນການພຸດຈະກ່າວຕົນນີ້ຄວາມຄົດເຫັນທີ່ຕົ້ນເຈັນ ອາກຈະໃຫ້ຄົນອິນແສດງ
ຄວາມຄົດເຫັນທີ່ລຶກຈຶ່ງກວ່າ ເປັນຄຳພຸດທີ່ຕ່ອນຕົນ ເຫັນເນື່ອການປະຫຼຸມເນັ້ນແລ້ວ ຖຸຄົນໄມ່ແສດງ
ຄວາມຄົດເຫັນ ລັນຈຶ່ງ “ຢືນກອນອີຫຼອອກໄປເພື່ອນໍາກອນຫຍກເຫັນມາ” ຄືວິເປັນຄົນກ່າວນັ້ນມາກ່ອນ
ມາກ່ອນ ເພື່ອກະຕຸນໃຫ້ຖຸກຄົນແສດງຄວາມຄົດເຫັນ”

(二十四), ດີ ແຫຼຸນ ອິວ ເທື່ຍນ “ໜ່າງໃນສົ່ງທີ່ມີເປັນເຮື່ອງ”

ດີ ແຫຼຸນ ອິວ ເທື່ຍນ ຊົ່ວ່ອ ຖຸ ໄກ່ໄຕ ອິວ ເກົ້າ ດີ ກວ້ວ ແຫຼຸນ, ກວ້ວ ເພື່ນ ຕັນ ຜິນ ເທື່ຍນ ຖຸ ທ່າ ເຈີຍ ໄກລ,
ອິວ ລົ່ວ ເຕືອ ຊົ່ວ່ອ ພື້ນ, ຂູ້ ເຈີຍ ໂດວ ເກົ້າ ປູ້ ອັນ, ໄກ່າ ໄກລ ຢັ່ງ ດີ ແຫຼຸນ ອິວ ເທື່ຍນ ໄກລ ປີ ວິ ເໝາະ
ອິວ ເກີນ ຈີ ເຕືອ ກວ້ວ ເພື່ນ ຕັນ ອິວ. ໜູ້ : ອິວ ແຫຼຸນ ເພີຍ ສູ່ ຕັນ ຜິນ ຕີ ເຈັນ, ອິວ ລົ່ວ ເຕືອ ເທື່ຍນ
ເທື່ຍນ ປູ້ ມັນ ຂູ້ ເຈີຍ ທ່າ ຊົ່ວ່ອ ເໝາະ ອິວ ເກີນ ຈີ ເຕືອ ດີ ແຫຼຸນ ອິວ
ເທື່ຍນ, ຈົ່ວ່າ ຜິນ ພື້ນ ມັນ ນ່າງ.

“ໃນສັນຍົງໂນຣາມທີ່ເນື່ອງຄົນກັນທີ່ເປັນຫ່ວງວ່າທ້ອງຝ້າຈະຄຳລົ່ມລົງນາ ແນ້ກິນຊ້າວນອນຫສັບກີ່
ໄມ່ມີຄວາມສຸຂ ຕ່ອມາຄັນກີໃຫ້ກໍາວ່າ ດີ ແຫຼຸນ ອິວ ເທື່ຍນ ນາເປັບປຸງຄົນທີ່ເປັນຫ່ວງມາກເກີນໄປ ເຫັນ
ມົກນເປັນຫ່ວງວ່າຈະເກີດແຜ່ນດີນໄຫວ ອົກສ້າງນອນໄມ່ຫສັນ ຮ່ວງຢູ່ຕົວດົວເວລາ ການຈຶ່ງເຫຍະເຫັນ
ເຫັນວ່າ ‘ດີ ແຫຼຸນ ອິວ ເທື່ຍນ’ຫາຫ່ວງໃຫ້ຕາມອົງ”

(二十五), ຢູ່ ເຈີຍ ສູບ ສູ “ເຫັນເນື່ອງຕາຫລົ່ວ ຕ້ອງຫລວຕາຕາມ”

ຢູ່ ເຈີຍ ສູ ຊົ່ວ່ອ ຈົ່ວ່ອ ຂູ້ ແມ່ນ ຈົ່ວ່ອ ຢູ່ ຕ້າວ ເຕືອ ວິ ກວ້ວ ທ່າ ເຈີຍ, ຈົ່ວ່ອ ຂູ້ ວິ ຢູ່ ບັນ ຈຸນ ຖຸກ
ຕັນ ຕີ ເຕືອ ເພີຍ ສູ ສູ ກ້າວນ ໜູ້ : ຈຸນ ກວ້ວ ແຫຼຸນ ເຈົ້ານ ເຕືອ ໄກລ ຈົ່ວ່ອ ວິ ເປົ້າ ຂູ້ ຈົ່ວ່ອ ຈົ່ວ່ອ ຈົ່ວ່ອ
ເອົ້ວໄທ ກວ້ວ ແຫຼຸນ ເຈົ້ານ ເມື່ອ ແຫຼຸນ ເຫັນ ແຫຼຸນ ເຕືອ ໄກລ ຈົ່ວ່ອ ວິ ເປົ້າ ຂູ້ ຈົ່ວ່ອ ຈົ່ວ່ອ
ຕ້າວ ເລືອ ໄທ ກວ້ວ ຈົ່ວ່ອ ເອົ້ວໄທ ເສົ່ງ ສູ ແຫຼຸນ ຕັນ ຕີ ແຫຼຸນ ວິ ເອົ້ວໄທ, ຢັ່ງ ແຫຼຸນ ຈົ່ວ່ອ ວິ ເປົ້າ
“ໝາຍຄືນໄປຕ່າງດືນຫວັວຕ່າງປະເທດ ກີດ້ອງປັບຕົວເອງໃຫ້ເຫັນກັນສົ່ງແວດລ້ອມໃໝ່ ຄືວິເຫັນກັນ
ຂນບຮຽມເນື່ອງປະເພດນີ້ອັນນັ້ນ ເຫັນຄົນຈົນພົບໜ້າກັນມັກໃຫ້ການຄໍານັນແສດງການເກາພ
ນັບຄືອ ແຕ່ກົນໄທພົນນມີ້ໄວ້ ເນື່ອກົນເຫັນມາອູ້ໃນປະເທດໄທຍົກຕ້ອງທ່ານມັບຄົນໄທຍ
ຄືອກນີ້ໄວ້ແສດງຄວາມເກາພນັບຄືອດ້ວຍ”

(二十六) ຜັນ ຈື້ອ ເອ່ອຮ໌ ສິງ “ໄຕຮ່ວຍແລ້ວຄ່ອຍທໍາ”

ຜັນ : ໄກ ຜັນ. ສິງ : ຫວ້ວ. ຜັນ ຈື້ອ ເອ່ອຮ໌ ສິງ ຈູ້ອ ຫວ້ວ ຈື້ອ ເອ້າ ຈົ່ງ ກວ້ວ ຕວາ ຈື້ອ ຂ່າວ ລວ່,
ທັງໝົນ ໂຫວ່າ ໄດ້ ຫວ້ວ ຫວ້ວ. ເປົ້າ ຈູ້ອ ຫວ້ວ ພົບ ສູງ ຈົ່ງ ເຫັນ. ມຸງ : ຫວ້ວ ອີ່ ເປົ້າ ປູ້ໄທ ວ້າ ປ່າ ວ້ວ
ເຫຼວ ຈູ້ອ, ທລ່າວ ຈູ້ອ ຫວ້ວ ເຈີຍ ຈູ້ ປູ້ ພົບ ຈົນ, ເປົ້າ ໄກ ຜັນ ດັ່ງ ຖໍ່ ທ້າວວ : “ໜຶນ ເອ້າ ຜັນ ຈື້ອ ເອ່ອຮ໌
ສິງ, ປູ້ ເປົ້າ ຈົ່ງ ວ້າ ວ້າ ຕັ້ງ”

“ໝາຍຊື່ໃນກຣະທໍາເວື່ອງຮາຕ່າງໆ ຕົ້ນກີດໃຫ້ຮອບຄອນ ໄຕຮ່ວຍແລ້ວໄຕຮ່ວຍແລ້ວຄ່ອຍທໍາ
ທໍາ ເຊັ່ນໃນຂະນະທີ່ຈະລົມນູອທ່ານໜັ້ນໜັ້ນທີ່ໄມ່ກ່ອນມີຄວາມນັ້ນໃຈ ຜູ້ໃຫຍ່ເປັນຫ່ວມນາກກີຈະສຳ
ແລ້ວສຳອັກວ່າ ອີ່ໄຈຮອນ ຕົ້ນໄຕຮ່ວຍແລ້ວຄອນແລ້ວຈິງຈະທໍາ”

(二十七) ດັ ໂຈຸ ກັງ ຈີ່ “ອູ່ເຮືອລໍາເດີຂາກັນຕົ້ນຫ່ວຍແລ້ວກັນ”

ຈີ່ : ຕູ້ ແຫວ. ດັ ໂຈຸ ກັງ ຈີ່ ເຫວີຍນ ຈູ້ ຖຸນ ຈາ ສູ່ອ ວິ່ງ ແລ້ວຍ ກວ້ວ ແຫຼຸນ, ຈົ່ງ ສູ່ ຕ່າ ຖຸນ. ໂຫວ່າ ໄດ້
ແລ້ວຍ ກວ້ວ ແຫຼຸນ ກັງ ຕູ້ ອີ່ ຈູ້ອ ຕຸວຸນ, ສູ່ ເສີຍ ຈົ່າ ຕູ້, ອັນ ເຂົວຍນ ກວ້ວ ແຫວ. ເຫວີຍນ ປົ່ງ ດັ ຈົນ
ເສີຍ ລື່, ກັງ ຕູ້ ມັນ ກວນ. ມຸງ : ຈາ ສູ່ບ ຈາບ ສູ່ອ ຕ້າ ເຈີຍ ປູ້ ເພີນ ປົ່ງ ລື່ອ, ສູ່ ຕູ້ ວ້າ ໄກ, ກັງ ດັ ເກ່ອ
ຝູ່ ຖຸນ ມັນ.

“ເດີນໝາຍຊື່ຄົນເມືອງຫຼວກນົມເມືອງເງົ່າຊົ່ຽນກົນນ່ອຍໆ ຕ້ອມາກນໍ້າສອງເມືອນນີ້ໄດ້ຫ້ານແມ່ນໍາ
ໃນເຮືອລໍາເດີຂາກັນ ຈຶ່ງທີ່ເປັນຕົ້ນຫ່ວຍແລ້ວກັນ ປັຈຖຸນໝາຍຄວາມພວມພວຍງານມັກຄົກກັນໃນ
ການຝ່າວັດຖາກຄາຮັນ ເຊັ່ນໃນບານປະສົບອຸທອກບໍ່ທຸກຄົນຈະຫ່ວຍແລ້ວແກ້ປູ້ຫາດ້ວຍກັນ”

(二十八) ຢັງ ເອີຍ ປູ້ ທລາວ “ວ້າໝາຍສິ້ນຄ່ອກ”

ຢັງ : ດົວ ຈູ້ອ. ທລາວ : ຍັ້ງ ໄດ້ ກວນ ເຊັ່ງ ໄປ້າ ເຫວີຍນ ເພີງ. ຢັງ ເອີຍ ປູ້ ທລາວ ຈູ້ອ ທ້າວວ
ຈູ້ອ ເລື່ອ ເອີຍ, ກັນ ໄກວ ປົ່າ ເອີຍ ເພີງ ຈົ່າ ປູ້ ທ່າວ, ໄທ ມັນ ປົ່ງ ເໝີຍນ ອີ່ ໂຫວ່າ ເຫວີຍນ ສູ່ ຈູ້ອ. ເຊັ່ງ
ທີ່ ຈູ້ອ ປົ່ງ ຈູ້ອ ດັ ຈົ່ງ ພູ້ ເລື່ອ ໄກວ ຕັ້ງ ໄທ ມັນ ເຫຼວ ຈົ່າ ປູ້ ຈົ່ງ.

“ວ້າ (ພະ) ທ່ານໄປແລ້ວ ຮັນຊ່ອນຄອກສ້ວນເພື່ອຫລັກເລື່ອງຄວາມເສີຫາຢືນຄວາມທ່ອໄປ ໝາຍຄວາມ
ວ່າມີເກີດຄວາມຜົດພາດຈົ່ນມາແລ້ວ ພາຍຫານຄົດກວ່າເກີດໄກ ເຊັ່ນນິດທີ່ໄມ່ມີການ ມີເຕັກຕາລົມມາ
ຮັນທ່າງກວນໄດ້ເພື່ອເຕັກຈະໄດ້ໄມ່ຕົກບັນໄດ້ອັກ ເຕັອນໃຫ້ຫລັກເລື່ອງກັບຍັນທະບາຍທີ່ອາງເກີດຈົ່ນອັກ”

(二十九) เว่ย หวี่ ไถ่ ใหมว “เตรีบมพร้อมส่างหน้า กันไว้ดีกว่าแก”

ໄຈ ໂກມາ : ສນ ບ່າງ. ເວັບ ມີ ໄຄວ ໂກມາ ເຕອ ແຫວັນ ອີ່ ຈູ່ອໍ ໄກ ໃໄນ ແນນຂ ອົ່ວ ເຊື້ບ ມີ ຈຶ່ອ
ເລີຍນ, ນຸ້ມ ໜ້າໜ້າ ຢູ່ ຈຳ ເກີນ ຜີ ປໍາ ໜ້າໜ້າ ດາວ ຕຸ້ນ ຈິນ, ອີ່ ເໝ່ຍັນ ເປີ່ ເພີ່ ທຸບ ເຕັງ. ເຖິ່ວ
ທລ໌ ຈູ່ອໍ ຈູ່ອໍ ໄກ ຈວັດ ຖື່ອ ຈື້ອ ເລີຍນ, ເຊື້ຍັນ ຈວັດ ຫ່າງ ຈຸ່ນ ເປີ່. ທຸບ : ໂກມາ ໂກມາ ເສວຍ ເຊັ່ງ ເທິ່ນ
ຢູ່ ກນ, ໄກ ໃໄນ ແນນຂ ອົ່ວ ບ່າງ ຈູ່ອໍ ເຕອ ສູ່ອ ໄກ, ທາ ຈູ່ອໍ ເຊື້ຍັນ ຈົ້າ ຈວັດ ຫ່າງ ເລອ ຈຸ່ນ ເປີ່, ສາວ
ອີ່ ບ່າງ ຈູ່ອໍ ເຕອ ເຊົ່າ ຊື່ ເກີນ ຫ່າງ, ແບຸນ ເມີນ ເຊົ່າ ຈົ້ນ ທາ ເວັບ ມີ ໄຄວ ໂກມາ, ເຊື້າ ກວ່າ ເກີນ
ທ່າງ. ມີ ຈູ່ອໍ ເຊື້ຍັນ ຈິນ ເຕອ ອີ່ “ຈູ່ອໍ ຈູ່ອໍ ສັງ ຜ່າວ ທົ່ວ ເວັບ ທຸບັນ”

“สุภาษิตคำนี้เดิมมีค้าอธินายว่า ก่อนที่ฟันจะตก แม่นกใช้เปลือกตันไม้ผูกรังนกให้แน่นเพื่อไม่ให้ลมพายุพัดพาไป ปัจจุบันมีความหมายว่าก่อนที่เราจะลงมือทำงานต้องเตรียมการล่วงหน้า เช่น มั่นกศึกษาคนหนึ่นมีความขยันมาก เขาทบทวนหนังสือก่อนสอบ ดังนั้น ผลการสอบของเขางึงดี กันชุมเปรียกว่าการเตรียมพร้อมล่วงหน้าได้รับผลดีมาก มีสุภาษิตอีกคำหนึ่งที่มีความหมายใกล้เคียงกันคือ “ผู้ฉลาดคือป้อมเครื่องพร้อมล่วงหน้าเสมอ”

(三十) ໜ້າ ລ້າ ຜໍ ເປົ້າ “ສາຍແຕ່ງປຸ”

“หมายถึงคนที่ช่างนอกรด แต่จิตใจเลวทราม เช่นบังคับแต่งตัวสวยงามพูดจาไฟเราะ แต่จิตใจต่ำช้า แอบทำสิ่งที่เลวทราม หรือบางคนคุณเหมือนเป็นคนที่มีความรู้และเป็นคนสุภาพเรียบร้อย แต่จริง ๆ แล้วเป็นคนที่ไม่มีความรู้สักนิด กันมักจะบอกประเกคนว่า สวยแต่รูป หรือดีแต่ภายนอก ไม่มีความรู้จริง ๆ คำสุภาษณ์ที่มีความหมายใกล้เคียงกันก็คือ ‘นิแท๊ซื้อ’ และ ‘สวยแต่รูป 丑บไม่หอน’”

(三十一) ส่วน กย ตัว ชีว “เข้าตามตรง กอก ออกตามชอบ”

ສວນ : ຈຸນ ໄສ້າ. ດ້ວຍ : ສູງ ສັງ. ຖຸ ຈົ່ວ ; ເຫວັນ ຖຸ ແຫ່ງ ເຈິ້ວ ຈູ່ອື້ອ, ຈູ່ອື້ອ ຕົ່ງ ຜົນ ເຫວັນ ເທອ ກາ
ຈົ່ວ. ສວນ ຖຸ ດ້ວຍ ຈົ່ວ ປີ່ວ່າ ປູ້ ເຫວັນ ຜົນ ສັນ ເຫວັນ ເທອ ຈຸນ ຈູ່ອື້ອ, ຈົ່ວ ອື່ອ ເຊື້ອ ອົນ ຖຸ ຕົ່ງ ເທອ ຈູ່ອື້ອ
ຫຼຸ້ມ ພົນ ຈູ່ອື້ອ. ບຸພຸ : ເຊື້ອ ເຊີ້ນ ກາ ຜູ້ໆ ເທອ ກາ ຈົວລົງ ຈູ່ອື້ອ ຫຼຸ້ມ ວິໄຈ ກາ ຈົວລົງ ສໍາ ເທີບນ, ກາ ເຫັນ
ເໝັນ ໂດຍ ກາ ຈົວລົງ ສໍາ ເທີບນ, ທີ່ ສັງ ອື່ອ ເທີບນ. ເຊື້ບນ ສວນ ຖຸ ດ້ວຍ ຈົ່ວ ເຊື້ອ ຢູ່ ສົງ ມະ ອົາ
ເຊື້ອ ແຫັນ ມອ ໄສ້າ ເຊັ່ນ ຖຸ, ກວ່າຍ ມີກາ ໄສ້າ, ເຂົ້າ ສຸກ ທຸກ່າ ທຸກ່າ ທີ່ ຈົນ ເສັນ.

“มีความหมายว่าไม่ทำฝิดกฏ ทุกอย่างที่ตามกฏที่กำหนดไว้ เช่นกฏของโรงงานทำงาน สปดาห์จะหักวัน การมกรถูกคนต้องทำงานหักวัน พักผ่อนหนึ่งวัน ปัจจุบันหมายถึงคนที่ ทำตามกฏ รักษาภาระเป็นบอย่างเดียวจะไม่มีความคิดวิเริ่มสร้างสรรค์เลย”

(三十二) เอียง เพ็ง อัน เหวย “ปากกันใจไม่ตรงกัน”

ເອີ້ນ ເພິ່ນ ແລະ ເຫັນ ທີ່ ສ້າງ ປຶກ ມີມີມ ເພິ່ນ ເຊິ່ງ, ເນັ້ນ ຈົນ ປັ້ນ ປູ້ ດັກ ທີ່ ຈວັດ ມີ : ອົບ
ເຫຼືອ ເຊິ້ນ ສູ່ໄສ ພໍາ ຈົ່ງ ສ້າງ, ຕັງ ມີມີມ ຕາ ອົງ ຈຸ່ງ ສ້າງ ຈົ່ງ ຈວັດ ໂກມ້າ ຜູ້, ຕັນ ສູ້ ທີ່ ປັ້ນ ປູ້ ທົກ,
ໄດ້ ດັວ ເອີ້ນ ເພິ່ນ ແລະ ເຫັນ ທີ່ ເຫັນ ໄກສູ່.

“มีความหมายว่ารับปากจะทำอะไรแต่ไม่ทำตามที่รับปากไว้หรือพูดไว้ เช่นผู้อุปถัมภ์ได้บังคับบัญชา เกรงกลัวเจ้านาข รับปากว่าจะทำงานให้แต่ไม่ทำ เราจึงว่าเขาปากกันไปไม่ตรงกัน”

(三十三) ອົ່ງ ພູ ສູອ ມັນ “ຜົ່ງແດດໜຶ່ງວັນ ມາກວິສີບວັນ”

“เดิมมีความหมายว่ารอจนวันหนึ่ง หน้ากลับร้อน ปีชงบันเปรี้ยบการศึกษาเล่าเรียน ขยันหนึ่งวัน แล้ว เล่นหรือเที่ยวสิบวัน ”ไม่มีทางที่จะศึกษาสำเร็จได้ กินแท้ก็มักส่งสอนถูกหลานด้วยความ มานะพยายามและมีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน อ่านผ่องแครวดหนึ่งวัน หน้ากลับร้อน”

(三十四) อี เจ็บ ช่วง เติบ “ขึ้นปีนนัดเดียวได้นกสองตัว”

เติบ : อี จุ่ง เหวัง เทอ ต้า เဟนี่บ้า อี เจ็บ เซือ ตุ้ง เลอ เหลี่ยง จือ ต้า เဟนี่บ้า. เจ้อ หลี ชู่อ ปี วี่ จี้ ชู กาว ชุว่า, ไชว ชวอ ต้า. หุ : อ้ว เဟบุน ต้าว ว่าข กวอ ชวี จิง ชุบ, ทา เหมิน จี ชุวน เเลอ เดิบัน, อ้ว เสวีบ สี เ�อ ว่าข หว. เဟบุน เเหมิน เชิง ชั่น ชุวอ : เจัน ชู่อ อี เจ็บ ช่วง เติบ, ไชว ชวอ ปี ลีบ เสีย เอีย! หว ลือ เเจียง จึง ชือ เเตอ อ้ว “อี ชว เหลี่ยง เเต่อ”.

“มีความหมายว่ามีความสามารถมาก ท่านได้รับผลดีมาก เช่นมีคนไปทำการค้าที่ต่างประเทศ เขาไม่เพียงแต่ได้กำไรจากการทำค้า ยังได้ศึกษาภาษาต่างประเทศอีกด้วย ทำให้ ทำงานของปีงบประมาณ (ฐาน) นัดเดียวได้นกสองตัว มีสุภาษณ์ดีกันท่านนั่นที่มีความหมายใกล้เคียงกัน คือ ‘ทำงานอย่างเดียว’ ได้รับผลสองอย่าง”

(三十五) อี เวียน ป้า เตอ “กินบนเรือน ขึ้นหลังคา”

อี เวียน ป้า เตอ อี ชือ ชู่อ จือ จือ ฟู ชัน เဟบุน รัง จี เลอ เเจียน เดิบัน เตอ เ�อน เเต่อ. หุ : ฟู หนู ชันนุ ชู่ วี่ เเลอ เออร์ หนุบ, ตัน อ้ว เเตอ เออร์ หนุบ ตุ้ง ต้า เเลอ เจี้ยบ ปี ลีบ เจ้า ฟู หนู, เเชุน จือ ชุ่ น่า ฟู หนู, เဟบุน เเหมิน พิ ผัง ทา อี เวียน ป้า เตอ. หว ลือ เเจียง จัน ชือ เ汰อ อ้ว “ເອັນ ເຈິຍ ໂຄງ ປ້າວ”.

“เป็นคำกล่าวหาคนที่ลืมบุญคุณผู้ที่มีพระคุณต่อตน เช่นพ่อแม่เลี้ยงดูด้วยความยากลำบาก แต่เมื่อถูกโต้แล้วไม่เพียงแต่ไม่กลับคุณต่อพ่อแม่กลับคุณต่อพ่อแม่ คนจึงเรียกเขาว่าเป็นคนเนรคุณ กินบนเรือน ขึ้นหลังคา มีคำสุภาษณ์ดีกันท่านนั่นที่มีความหมายใกล้เคียงกันคือ ‘ตอบแทน บุญคุณด้วยความแก่น’”

(三十六) อ้ว ตี พัง สือ “เสียงตรงเป้า”

ตี : เจ็บ ป้า. สือ : เจ็บน. อ้ว ตี พัง สือ ชู่อ จือ ตุ๊บ ชุน เจ็บ ป้า จือ เเซือ เเจ็บ. เเจ็บ ปี วี่ ชุวอ ชว่า เเหอ ลัง ตัง ปี ชว อ้ว หมัง เหวีย เ汰อ นุ เปีย. หุ : อี เ�ือ เဟบุน ชุวอ ชว่า เ汰อ เเน่ย หะ ปี ชว ฟู เหอ ทัง เอ่อ เ汰อ ชว เอื้บ; ลัง ดุวน ปี ชว เอื้บ อ้ว นุ ตี ตี, เสือ เอื้บ ชุวอ ชว่า ชวอ ลัง ดุวน, ໄຄ ชุวน ชู่อ อ้ว ตี พัง สือ.

“หมายถึงในการกระทำการส่งได ๆ ต้องมีเป้าหมายที่ถูกต้องชัดเจน เช่นเนื้อหาของการพูดนั้นต้อง ตรงกับความต้องการของผู้ฟัง การเดินเรื่องต้องมีจุดหมายปลายทาง การพูดหรือการเดินเรื่องนั้น จึงจะนับว่าเสียงตรงเป้าหมาย”

(三十七) ສິ້ນ ຜ່າງ ສູງ ເກີນ “ທັດກາຄອນໄກນ”

(三十八) ຈົດ ຖ່າວ ປູ້ຈືອ “ທາເຫີໄສ່ທັງ”

“มีความหมายว่าหาเรื่องไปส์คนเองได้ปั่นเข้าเป็น เช่นคนที่ไม่รู้ซักแท้ปัญหามักจะหาเรื่องไปส์คนที่ให้ตนเองลำบากเดือดร้อน และไม่มีการเห็นใจด้วย แต่จะกล่าวว่าหาเหตุให้หัว”

(三十九) ទី៣ អេបន បុរី ឯក “ពួកគង់ໄបគ្រែងមា”

“มีความหมายว่าถ้าพูดความจริง ไม่มีความเกรงกลัวใด ๆ ทั้งสิ้น เช่นคนซื้อสตั๊ดย้อมความ
ชุติธรรม เมื่อเห็นคนร้ายทำความชั่วจริงไม่มีความยำเกรงว่าถูกทำร้าย ถึงแม้คนฟังรู้สึกไม่รื่นเริง
เขาก็สามารถคุยกันได้”

(四十), ស្ថិតុវា មែន គារ “ខ្សាន់ឈូយពរោមាក”

ญี่สุ่ง เช่น ดาว เตอ อี ชือ ชือ ปี วี เဟบุน ดาว ตง ญี่สุ่ง, ปู โก้า เพิน เพ่ย ฮ่าว เพิน เพ่ย
ปู ชวัน. หุ : ใหม่ ชือ เพิน พ่า จ้า จี ผืน, ใจ หมิน เตอ ต้า เตอ ปู ดาว, หวี ชือ ฟู เร่อ เဟบุน
เชียง ต้า เอิบ เอี้ย ชือ ชวาว. ญี่สุ่ง เช่น ดาว, ปู โก้า เพิน เพ่ย, ลัง ต้า เลี้ย เหวียน เลี้ยง
“มีความหมายว่าคนมากของน้อยไม่พอแบ่งหรือแบ่งไม่ทั่วถึงกัน เช่นในการแจกของขวัญ
เหลือคนที่ประสบภัย แต่ละคนได้รับของแจกน้อยมาก คนแจกของจึงน้อยกว่า ‘ซ้านน้อย
พระมาก’ ต้องขอภัยที่ไม่พอด้วยความต้องการ”

ชื่อ ป้า ถี “ทศสอดความเข้าใจ”

ຈົ່ງ ດີ່ ຊາວ ມນີ ເຊິ່ງ ຂວ່າ ເຕືອ ຈູ້ອ ບັ່ງ ພຶນ ເຫວຍືກຕົວຍ່າງປະກອບຄໍາອືນບາຍຂອບເຫດໃນການໃຊ້
ກໍາສຸກາມຢັດຈິນ”

三、ເຊີ້ງ ທວ່າ ເຕວ ເຈື້ຍ ຈົ່ວ ຖໍາມາດີ “ກົມຄ່າຂອງສຸກາມຢັດ”

ເຄື່ອງ ກວ່າ ສິນ ອົງ ມີມູນ ຖໍ່ ຈຶ່ອ ເສີ່ຍັງ ຈີ່ ແຫຼນ ສູບ ເຕືອ ເທົ່ອ ຈຶ່ງ. ນຸ້ :

“สุภาษณ์ตระท่อนให้เห็นถึงแนวคิดของชนเผ่าต่าง ๆ และอปนิสัยใจของมนุษย์ เช่น

(一) สื้น อิง ห่าว เดอ พัง เมี้ยน “สะท้อนศ้านดี”

一) พิน หลา. สี:	“ขบัน ตัวอย่างเช่น”
เพิ่ง ฉัน ร่วง สือ “ขบันตลอดเวลา”
二) จิ อู้. สี:	“พอยในสิ่งที่ตนมือปู่ ตัวอย่างเช่น”
อัน เป็น โถว จี “นุ่งเจียนห่มเจียน”
三) ไส่ ชั่น. สี:	“ชื่อสีทับ ตัวอย่างเช่น”
เอื้ยน สิง อี้ ชูอุ “มีภาษาสีทับ”
四) หมู. สี:	“ช่วยเหลือกัน ตัวอย่างเช่น”
ณ ใจ กัง จี “อปูเรือลำเดียว กัน ช่วยเหลือกัน”

五) ໜ້ອ ຄວນ. ລື່: “ປຽບຕົວເອງເຂົາກອຸ່ນ ຕົວອໍຍ່າງເຊັນ”
ຢູ່ເຈົ້າ ສູບ-ສູ “ເຂົາເມືອງທາດລົວທີ່ຕ້ອງຫລວທາຕາມ”

六) ຈົ່ວ ລື່. ລື່: “ເປັນຕົວຂອງຕົວເອງ ຕົວອໍຍ່າງເຊັນ”
ຈົ່ວ ສູວ ລື່ “ຢືນອຸ່ນນຳແພັ່ງຂອງທຸນເອງ”

(二) ຜິນ ອົງໄສ່ວ ເຕົວ ພົງ ເມືຍນ “ສະກ້ອນດ້ານໄປກດີ”

一) ຈົ່ວ ລື່. ລື່: “ຄູຄູກົກນ ຕົວອໍຍ່າງເຊັນ”
ຈົ່ວ ອົງໄສ່ວ ເຫັນ “ໄຫວເສື່ອໄມ້ໄຫວກນ”

二) ກາວ ຫຸວອ ສຸກາ ຈົວ. ລື່: “ພຸດມາກກໍານົອຍ ຕົວອໍຍ່າງເຊັນ”
ກາວ ດັນ ກ່າວ ອຸ່ນ “ກຸປີເອົ້າວັດ”

三) ເຕົວ ກວົວ ເຄູ່ຂ ກວົວ. ລື່: “ທ່າອໍຍ່າງເສີຍໄຟ ຕົວອໍຍ່າງເຊັນ”
ຕັງ ອື່ ບູ້ ໜ້ອ ຈຸ່ງ ຢຸວ ອື່ ບູ້ ຈຸ່ງ “ເປັນພຣະວັນເດີຫາ ຕີຣະມ້າງວັນເດີຫາ”

ໜ້ອ ຂ່າວ ລື່ “ກົດສອນກວາມເຫົ້າໃຈ”
ໜ້ອ ຈູ່ ເຊິ່ງ ມົວ ເຕົວ ເຄູ່ຂ ຈົ່ວອົບຄຸມກໍາຍອງສຸກາມີຕົ້ນ”

四、ເຊິ່ງ ມົວ ເຕົວ ກົນ ຢັ່ງ “ປະໂບຂົນແລະການໄປໄຫ້ຂອງສຸກາມີຕົ້ນ”

ເຫັນ ແມ່ນ ຕັ້ງ ຢັ່ງ ເຊິ່ງ ມົວ ມົວ ຖ້າ ທົ່ວ ສູ ເມືຍນ ຈຸ່ງໄຫລ ເຊັ່ງ ຢື່ນ. ອູ້ ລື່. ເຈົ້າ ຂວັນ ຫ່າວ
ອື່ ເພິ່ນ ກິນ ເຖື່ອ, ຫຸວອ ເຖື່ອ ຕັ້ງ ປາ ຈົ້າ ຈົ່ວ ເຕົວ ຈົ້າ ເສີຍ ອື່ ເນືຍນ ກົງ ກວົວ ເຊິ່ງ ມົວ ເພີ່ ສູ ເມືຍນ
ດັນ ອົ່ວ ເອົ້າ ເຕົວ ເມື່ວາ ຕ້າ ສູໄຫລ.

“ເຮັນກິ່ຈຳກໍາສຸກາມີຕົ້ນເປັນກວາມພຸດຫຼວງກວາມເປົ້ານມາໝາຍເຫັນ ໃຫ້ກຳສັງໃຈ ສັງສອນຫຼວງເຂາຍ
ຜູ້ພື້ນ ຜູ້ພຸດມັກຝ່ານກໍາສຸກາມີຕົ້ນທ່າຍທອດກວາມຮູ້ສຶກນິກຄົມຂອງທຸນອອກມາອໍຍ່າງບ່ອ່ງ”

(一) ຢັ່ງ ມົວ ເຊັ່ງ ຢື່ນ ເຕົວ ເຊິ່ງ ມົວ ມົວ: “ຕົວອໍຍ່າງກໍາສຸກາມີຕົ້ນທີ່ໃຫ້ໃນກາຮ່າມເຫັນ”

一) ຈົນ ຈົ່ວ ວ ເອົ້າ “ກົງກອງປິບຫຍກ”

二) เจ็บ ดาว ชื่อ ก่วง	“เห็นมากรู้ว่าง”
三) จี จัง อ่า เดียว	“เป็นระเบียบเรียบร้อย”
四) เด้ง ดาว เมี่ยว ปี	“ปากกว้าง”
五) ชิง หวว หัสสัน เอ่อร์ เด้ง หวว หัสสัน	“ฉุกศิษย์เก่งกว่าครู”
(二) ยง หวว ภู่ ลี่ เตอ เด้ง หวว หุ. หุ. :	“ตัวอย่างคำสุภาษณ์ที่ใช้ในการให้กำลังใจ”
一) ป่าว อ้อ สือ จี	“น้ำขึ้นให้รับตก”
二) ໄຊ ჟី ໄຊ ลី	“งมงลงหน้าทำต่อไป”
三) อ่า จូ ចូ ចូ ចូ សិ ដុង	“ความตั้งใจอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น”
四) หว ចូ មើ មើ លី ពី អ៊ា អី តែវ	“กันไม่คิดพันครั้ง ย้อมไม่พลาด”
五) វេ ឡើយ មើ លី មុ, កេង ចុង អី ដើន ໂលរាត	“อยากมีความรู้มาก ต้องเพิ่มความเข้มข้นอีก”
(三) ยង หวว ជី បី ទោ ដុង หวវ ហុ. :	“ตัวอย่างคำสุภาษณ์ที่ใช้ในการส่งสอน”
一) សំ ចឹ អុប ិគា	“กันເឡວធានຈងកលប់គា”
二) តី លី ចូ សុន	“ការណ៍លក្ខាត់ការជួយដៃ”
三) ចាន ចី អ៊ែវី សុង	“ពីរទរសនលោកកំយក”
四) ពុន ពាហ បី ចូ	“តិកមាកាណាយ”
五) ចុង អ៉ា ចុង បីកា, អី ចី អី បីកា	“កងកែវិញការកែវិញ”

(四) บ่งหวี ชื่อ หมิง เตอ เฉิง หวี:

- 一) ไป ไฟชี่ ลี่
- 二) ชู หมาก หลว
- 三) พา จุน อิน รี่
- 四) เหยุน ชิน หนัน เช่อ
- 五) หุ่ง จุ้ง เชน ดาว

(五) บ่งหวี จิ ไฟง เตอ เฉิง หวี

- 一) ต้า จัง เสี้ยว ໄก้ว
- 二) ชั่น ໄ่่ว หุ อี้ยน
- 三) ชี จ่า ฉี เมี้ยว
- 四) เกี้ยน เที้ยน อ้วน เหยุน
- 五) จ้อ ถ่า ชุ ชื้อ

(六) บ่งหวี ปีวี เตอ เฉิง หวี

- 一) เอี้ยน จง ตัง
- 二) ไป ฟ่า ไป รุ้ง
- 三) เก้อ เนียง อ้วน เอ่อร์

“ตัวอย่างคำสุภาษิตที่ใช้ในการแก้ตัว”

- “เสียแรงเปล่า”
- “เพ่งเข้าทำงานใหม่”
- “ขยันอธิฐานมาก”
- “ใจคนเดายาก”
- “พระมากเข้าวนน้อย”

“คำสุภาษิตที่ใช้ในการเยาะเยี้ยบ”

- “กระต่ายตื่นตุม”
- “เป็นน้ำเป็นตัว”
- “สายแต่รุป”
- “ร้ายไม่ดีไทยปีไทยกลอง”
- “หากเหาใส่หัว”

“ตัวอย่างคำสุภาษิตที่ใช้ในการเปรีบบเปรย”

- “ตะบูนตา”
- “ปิงร้อยกรังถูกร้อยกรัง”
- “กำแพงมีหู”

四) ចំពោះ

“កណ្តាលការរប់”

五) ចំណាំ លើមីន់

“សង្គមសង្គម”

(七) ចំហើតវា ចុង ពេទ ចុង ហើ

“ទាញយកការងាយការណ៍ដែលបានប្រើប្រាស់ការអូបកំណត់ការ”

一) ចុង ឱ្យ ណាន សង

“ការក្រឹងការកំណត់ការ”

二) ឧប ខិះន ចំណាំ ជូន

“ដំឡាយអក្សាមុទ្ធបុគ្គលិក”

三) ពិះន ឈាត តាន ឱ្យ

“ឃុំគុណការងាយការណ៍”

四) ថី ខិះខាង ចុង ខិះន

“ក្រសួងការងាយការណ៍”

五) ចីម្ច សូន ហង

“តាមអង្គភាពីជាទុកដាក់”

(八) ចំហើត ឬ ឱ្យ ពេទ ចុង ហើ

“ទាញយកការងាយការណ៍ដែលមានការងាយការណ៍ក្នុងខ្លួន”

一) ផែន ឱ្យ ពេទ ឱ្យ

“កត់ត្រូវដែលមានការងាយការណ៍”

二) ឈាត ខិះខិះ ពេទ ឱ្យ

“កត់ត្រូវការងាយការណ៍ដែលមានការងាយការណ៍”

三) មោរ ពេទ ស៊ុន ឥត

“ឯកត្រូវការងាយការណ៍ដែលមានការងាយការណ៍”

四) ពុំណ ឱ្យ ពោ សូន

“កត់ត្រូវការងាយការណ៍ដែលមានការងាយការណ៍”

五) ចុំន ពេទ ឱ្យ ឱ្យ ឱ្យ

“កត់ត្រូវការងាយការណ៍ដែលមានការងាយការណ៍”

ខី ចំណាំ តិះ “កទសនការណ៍”

ជូន ឱ្យ ចុង ហើ ពេទ កង ចុង “បង្កើតការងាយការណ៍ដែលមានការងាយការណ៍”

สรุป

สุภาษิตจีนเป็นคำสอนที่กันใจผู้ฟังที่ผ่านการกรองและสืบทอดมาจากสมัยก่อน
ปัจจุบันเริใช้คำสุภาษิตในชีวิตประจำวัน เช่น ชมเชย ให้กำลังใจ สั่งสอน ออกร้าว เสียดสีหรือ
เยาะเย้ยฯลฯ

แบบฝึกหัด

สี ถี เอ้อร์

1. เฉิง หวี เตอ อี อี เจ็น เอ็ง ?

“งงขอเชิบ้ายความหมายของคำว่า “สุภาษิต” ”

2. หว่อ เมิน ดุง บง เฉิง หวี หล ชาอ หมิง เสอ เมอ ?

“เรามักใช้คำสุภาษิตมาอธิบายอะไร”

3. ชื้อ ใจ ลี ชาอ หมิง หนี่ ส่าวอ สี่ หวาน เตอ คู่ ใจ เฉิง หวี เตอ อี อี ปีง ใจ นู ลี สือ บง เตอ พีน เหวย.

“งงยกตัวอย่างประกอบคำอธิบายความหมายและขอบเขตในการใช้คำสุภาษิตจำนวนท้าคำที่ท่านชอบ”

4. เฉิง หวี อ้ว เ�อ เจ๊ จី ?

“สุภาษิตมีคุณค่าอย่างไร”

5. ត្រី ใจ หนี่ ส่าวอ ចូំ តាតា សៀន ឯង ហោរ ពេង មេឃន ពេក ជុំ គី.

“งงยกตัวอย่างคำสุภาษิตที่สะท้อนค่านิยมดีที่ท่านทราบ”

6. ត្រី ใจ หนี่ ส่าวอ ចូំ តាតា ពេក សៀន ឯង ឱខោ ពេក ពេង មេឃន ពេក ជុំ គី.

“งงยกตัวอย่างคำสุภาษิตที่สะท้อนค่านิยมดีที่ท่านทราบ”

7. เฉิง หวี อ้ว เ斛 កង หนី ?

“สุภาษิตมีประโยชน์อย่างไรบ้าง”

8. ត្រី ใจ បង หวី ជុំ ពេក ជុំ គី.

“งงยกตัวอย่างคำสุภาษิตที่ใช้ในการชมเชย”

9. ត្រី ใจ បង หวី ក្បី តី ពេក ជុំ គី.

“งงยกตัวอย่างคำสุภาษิตที่ใช้ในการให้กำลังใจ”

10. เดี่ย 乍ဲ ယံ ဟူ ဇော ၡ၁၇၆၈ တော ၁၄၂၅ ဟူ.
“ဗုဒ္ဓကတ္တသာမ်ပိဋကဓိနတ်ပိဋကဓိနတ်”
11. ဒေါ် 乍ဲ ယံ ဟူ ၡ၁၇၆၈ မျိုး တော ၁၄၂၅ ဟူ.
“ဗုဒ္ဓကတ္တသာမ်ပိဋကဓိနတ်ပိဋကဓိနတ်”
12. ဒေါ် 乍ဲ ယံ ဟူ ၃၀ ဖော ၁၄၂၅ တော ၁၄၂၅ ဟူ.
“ဗုဒ္ဓကတ္တသာမ်ပိဋကဓိနတ်ပိဋကဓိနတ်”
13. ဒေါ် 乍ဲ ယံ ဟူ ၃၁၁၁ တော ၁၄၂၅ ဟူ.
“ဗုဒ္ဓကတ္တသာမ်ပိဋကဓိနတ်ပိဋကဓိနတ်”
14. ဒေါ် 乍ဲ ယံ ဟူ ၃၁၁၂ တော ၁၄၂၅ ဟူ.
“ဗုဒ္ဓကတ္တသာမ်ပိဋကဓိနတ်ပိဋကဓိနတ်”
15. ဒေါ် 乍ဲ ယံ ဟူ ၃၁၁၃ တော ၁၄၂၅ ဟူ.
“ဗုဒ္ဓကတ္တသာမ်ပိဋကဓိနတ်ပိဋကဓိနတ်”